Christian Winther

Fire Noveller

1843

Bibliotek 1800

Christian Winther

Fire noveller (1843)

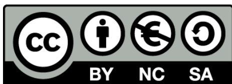
eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Skriftestolen

I Magdalenekirken i Girgenti havde man gjort forberedelserne til en stor fest. Alt var smykket på sædvanlig måde med røde tapeter og blomster. Arbejderne havde i middagsstunden forladt kirken, og der herskede nu den forunderlig vemodige stilhed, som i de katolske templer er så velgørende og opløftende. To herrer vandrede i sagte samtale i den lange gang, der løber langs den nordlige side, og syntes at nyde kirkens skygge og kølighed, som om det var en offentlig promenade. Den ene var en mand på omtrent femogtyve år, stor, stærktbygget, bredskuldret, med et alvorligt ansigt, hvori ingen lidenskab syntes at have sat sit præg; det var *Don Antonio Carracciolo, marchese d'Arena*. Den anden, fintbygget og slank og næppe udtrådt af ynglingealderen, lod sit smukke, livlige ansigt, med de mørke, men næsten kvindelige øjne, vende sig til alle sider med mønstrende blik, ret som om han havde noget at sige her; og det havde han også, for det var den arkitekt, der havde forestået og ledet arbejdet, det var den for ikke længe siden fra Rom hjemkomne *Giulio Balzetti*. Med ét standsede denne.

"Jeg skal dog for løjer betro Dem, signor marchese! en hemmelighed, som ingen kender, tror jeg, uden jeg," sagde han i den fortrolige tone, hvormed man tiltaler en ven, i hvis hus man daglig kommer. "De ved, at akustikkens virkninger undertiden spiller os bygmestre mangt et puds, hvor vi mindst ventede og mindst ønskede det. Et træf, en hændelse har lært mig, at når man står her – her på denne hvide marmorflise, så

hører man aldeles tydeligt hvert ord selv af den sagteste hvisken histnede, langt herfra, – *der* hvor De ser den næstsidste skriftestol stå, uden at de, der befinder sig på linjen mellem disse to punkter kunne fornemme et eneste ord, om de end er nok så nær ved hint sted. Bliv stående her! Jeg vil gå ned til den betegnede skriftestol, og De vil undres over dette mirakel af naturen!"

Han ilede bort; men næppe havde han fjernet sig et par skridt, før marchesen hørte en tydelig hvisken, hvis indhold straks satte hans sind i den heftigste bevægelse. Han stod der stiv og marmorhvid i ansigtet, som rørt af en troldkæp, og den spændte opmærksomhed, der malede sig i hans ellers så rolige træk, lod formode, at han hørte noget meget mærkeligt. Han rørte ikke et lem, han åndede næppe, som én, der står på randen af en afgrund og frygter for at styrte ned, og hans rullende øjne og bankende hjerte var det eneste bevægelige på ham.

I det samme kom den unge arkitekt tilbage og sagde allerede i nogen frastand med smilende læber: "Jeg kunne ikke komme til at gøre eksperimentet; for i skriftestolen sad der nogen, så vidt jeg kunne skimte, en tilsløret dame – men, min Gud! hvad fattes Dem dog!"

Marchesen lagde på italienerens vis fingeren på munden og forblev ubevægelig stående. Efter et par minutters forløb drog han et dybt suk: statuen fik liv og trådte ud af den magiske, fortryllede kreds.

"Det er slet intet, kære Giulio!" sagde han med venlig stemme, "tænk blot ikke om mig, at jeg er overtroisk; men jeg forsikrer Dem, det hemmelighedsfulde, det overraskende ved

dette besynderlige naturfænomen greb mig dog på en ganske egen måde. Kom, lad os gå! I den fri luft vil jeg samle mig igen!" vedblev han, tog fortrolig Balzetti under armen, førte ham til promenaden uden for byen, og da de tvende herrer der en lille stund havde vandret frem og tilbage, tog han afsked med ynglingen, idet han sagde: "I morgen efter festen kommer De vel, som sædvanligt, ud til vor villa? Til vi ses!" –

Næste morgen ganske tidligt trådte marchesen ind i sin kones forværelse. Kammerpigen, som just kom ind ad en anden dør, gjorde store øjne.

"Har din frue ringet?" spurgte marchesen.

"Nej, Eccellenza!" svarede pigen, dybt nejende og rødmende.

"Så bi her, til du bliver kaldt!" sagde marchesen og åbnede døren til påklædningsværelset, der lå foran sovekammeret. Idet han trådte ind, kom hans unge, yndige husfrue ham i møde i en morgendragt, så let som vel muligt, nemlig således som hun var stået ud af sengen. Marchesen blev stående, ligesom frapperet ved sin kones dejlighed, og lod, som om han slet ikke bemærkede den indre uro og storm, der havde jaget alt blodet fra kinderne, mens det så meget desto voldsommere arbejdede i hjertet og hævede den fyldige barm under den hvide natdragt.

"Du er tidligt på færde, Antonio!" sagde næppe hørligt den unge kone med et usikkert smil og stærkt rødmende. "Hvad vil du dog her?"

"Kunne det undre dig, min *Lauretta*! mine øjnes lys!" sagde marchesen med den blødeste og mest smigrende betoning, "kunne det undre dig, om jeg kom både tidligt og silde? Dog nej, elskeligste! det var i dag ikke egentlig dig, hvem mit besøg

gjaldt. Du ved, det er i dag den hellige Magdalenes fest, og at der er en stor højtid i den anledning, og jeg har nu fået det indfald at forberede mig til min andagt ved at betragte den herlige tizianske Magdalene, som du har ophængt i dit sovegemak. Tillader du?" lagde marchesen til med finhed, idet han med langsomme, faste skridt nærmede sig døren.

"Der er så uordentligt derinde," sagde den unge kone med et hurtigt blik gennem den halvåbne døre, "men – gå dog kun ind – jeg vil imidlertid her begynde mit toilette."

Og han trådte derind.

"Hvor yndig," sagde han med en skalkagtig stemme, "hvor yndig er dog ikke denne uorden! Disse graciøst henkastede rober, disse småbitte sko! hvor forunderlig balsamisk, fantasivækkende er ikke denne luft! Der er ordentlig poesi i alt dette!"

Hans spejdende blik fæstede sig på den snehvide, åbne seng, hvis stukne silketæppe var trukket op og bredt ud, og under dette tegnede sig tydeligt konturerne af et menneskeligt legeme, der lå helt udstrakt, som for at røbes så lidt muligt.

"Jeg vil sætte mig ned," sagde marchesen med en rolig og blid stemme, "og se mig rigtig mæt på dette mesterværk!"

Idet han talte disse ord, tog han den hvide, med brede blonder kantede trækkepude, lagde den sagte på det sted, hvor den skjulte persons ansigt måtte være, og satte sig dernæst med hele sit kraftige legemes vægt derpå, mens hans højre hånd fast stemmede og støttede sig mod den liggendes bryst. Uden at ænse de uvilkårlige, rasende konvulsiviske bevægelser af den i dødsangst bestedte, vedblev marchesen med rolig og fast stemme:

"Hvor det dog er fuldendt, dette billede! Hvor ædelt og ægte kysk dækker ikke den skønne, bodfærdige synderinde sine nøgne skuldre og sin barm med de lange, gule lokker og med de fine, veldannede hænder, mens det fromme, sønderknuste blik tåreblændet stirrer didop, hvorfra nåden og forbarmelsen skal komme! Man kunne blive digter ved at betragte et sådant kunstværk! Ak, men jeg mangler nu desværre aldeles talent til at improvisere. I dets sted skal jeg fortælle dig noget, som hændtes mig i går. Vor lille ven, Giulio Balzetti, førte mig om i Magdalenekirken, og under vor vandring viste han mig et punkt og bad mig stå stille der, efterdi man, som han sagde, just *der* tydeligt og grant kunne høre, hvad der på et andet langt fraliggende punkt endog kun blev hvisket. Og meget rigtigt! På hint andet punkt står netop skriftestolen no. 6. Næppe havde jeg stillet mig på det anviste sted, før jeg hørte en yndig stemme – Gud må vide, hvis det var! – skrifte sine hjertesorger og sine små synder for pateren: hun havde en mand, sagde hun, som hun elskede – ja *hun* elskede ham, og *han* elskede hende; han var så god imod hende og lod hende have megen frihed – kort, hun lod manden vederfares al den ret, han kunne forlange, Gud bevares! – men – hun elskede *nu* også en anden! – hans navn nævnede hun ikke; det ville ellers ret have moret mig! Det må nu være én af vore unge, smukke herrer her i byen! Denne *anden* elskede hun da – hun *kunne* ikke andet, sagde det stakkels barn, og mente også, at hendes hjerte vel havde rum til ham ved siden af manden. Han var så ædel, denne anden, så elskelig, så smuk, og han tilbad hende – nej! det var hende en umulighed at nægte ham noget! Desuden – når manden ikke vidste det, så var det ham jo ingen smerte; men om han så end fik det at vide, og

hans kærlighed til hende var sand, så *måtte* han jo tilgive hende og blive ved at elske hende fremdeles – og meget andet sådant. Hun havde nu, fortalte hun, lovet ham en sammenkomst denne morgen tidligt – *nu* må stævnemødet altså finde sted! – og fast besluttet for hans og hendes roligheds skyld at tilstå ham alt; for så mente hun, – hører du? så mente hun, ville dette nok snart gå over. Det er det, som de franske damer kalder *passer ses caprice*! Til sidst bad hun da meget graciøst om absolution i forvejen – det er så bekvemt! – og hun fik den. Hvad synes du, min sjæl! om alt dette?" sagde marchesen, idet han rejste sig fra sit rædsomme sæde, hvor al bevægelse var svundet.

"Nej," vedblev han i en spøgefuld tone, "vore gode præster er alt for føjelige – at sige i almindelighed! – for vor gamle Don *Gregorio* ville nok ganske anderledes have taget dig i skole, hvis du –" fortsatte han, mens han langsomt lagde hovedpuden tilbage på sit sted og slog tæppet til side. Det var arkitekten Giulio Balzetti; han åndede ikke mere.

"Har du nylig været i skriftestolen, min Laura?" spurgte marchesen.

Der kom intet svar.

"Nu står min engel vist igen med knappenåle i munden, og jeg har dog så tit tryglet dig om at lade det være! Er det længe siden, du var til skrifte?" gentog han med forstærket stemme.

"Nej!" svarede den unge frue med halvkvalt røst.

"Apropos!" sagde marchesen, idet han dækkede det græsseligt fordrejede og blå ansigt til med tæppet, "vi følges vel ad til kirkefesten i dag? Præcis ved middag begynder processionen, og da lader jeg spænde for. Vi må ikke forsømme det."

Han trådte ind i påklædningsværelset. Den unge kone sad i en stor lænestol, hendes fyldige, sorte fletninger hang ned til begge sider, dødens bleghed dækkede hendes kinder og pande, og begge hænder hvilede på knæene.

"Hvad fejler dig, elskede barn?" sagde marchesen med inderlig blidhed og uforandret venlighed på læberne. "Du er nok kommet for tidligt op, min lille? – og så anstrenger du dig også alene med din påklædning! Hvor er *Pippetta*? Nu skal jeg ringe!"

Han trak i klokkestrengen, nærmede sig til sin kone, trykkede et kys på hendes pande og forlod værelset.

I middagsstunden, da alle stadens klokker klang festligt, holdt marchesens rigt forgyldte stadsvogn, forspændt med fire, med gyldne kvaster prydede skimler, i paladsets hvælvede port, og en sværm af kostbart galonerede pager, løbere, tjenere og jægere stod, ventende på herskabet.

Det varede heller ej længe, før marchesen i glimrende hofdragt, med stjerne på brystet og hatten i den ene hånd, ved den anden førte sin unge, dejlige, men dødblege frue med anstand og sirlighed ned ad de brede marmortrapper. Mens *hendes* ansigt syntes koldt og forstenet som statuerne, de skred forbi, strålede *hans* øjne med en usædvanlig livlighed og glans. Lakajerne strømmede til, vognen blev åbnet, de steg ind, og ud fo'r den af paladset, hen gennem gader, over torve, mens de vandrende vendte sig om og sagde til hinanden: "Der kører et lykkeligt par!"

Arkitekten var forsvundet. Ingen anede, at han på festens dag lå død og blå, med rædsomt fordrejet ansigt i en ung dames garderobe på gulvet, mellem papæsker og sko; eller at han næste nat hemmeligt ved fruens gamle, tro tjener på et æsels

ryg blev transporteret til en nærliggende bjerghule og der nedstyrtet.

Til et Magdalene-kloster skænkede hun en betydelig sum for hans sjæls frelse.

Munken Don Gregorio – den fine verdens yndede skriftefader – blev også savnet; men han smægtede sin øvrige levetid i et underjordisk fængsel i et camaldolenser-kloster, hvorhen marchesens indflydelse havde bragt ham.

At skriftestolen blev flyttet, begriber man let.

Marchesen berørte aldrig denne sag for sin kone; såvel i verden, som i sit hjem behandlede han hende tilsyneladende med stor agtelse, ja stundom endog med en ham ellers ikke egen ømhed. Men i hendes sovekammer satte han aldrig mere sin fod.

En hævn

"Går den nådige frøken ikke med ned i haven?"

Det var en stor, velskabt dame på henved fyrretyve år, med mørkt hår og brun teint, ildfulde, sorte øjne og regelmæssige, smukke træk, der, idet hun for spejlet i havesalen tog en paillegul silkehat på og ordnede sit toilette, i en skødesløs, spydig tone henkastede dette spørgsmål.

Den person, til hvem det var henvendt, var en ung pige, som stod i vinduesfordybningen, hvor hun, lænende sin lille, bøjelige skabning og støttet på den ene arm, som det syntes, tankeløst bladede i en opslagen bog. En mørkebrun silkekjole og en lille, fin snor af blodrøde koraller forhøjede hendes skuldres smægtende hvidhed. Hun løftede hurtigt det blonde hoved i vejret og svarede kort: "Nej!" mens de blå øjne forskende og skarpt lod et blik fare rundt i den elegante salon.

Uden videre at fortsætte samtalen gik baronesse B., efter at have drejet sig et par gange til højre og venstre for spejlet og med velbehag set det store sjal drapere sig ned om hendes kraftige figur, ud af døren og ned ad havetrappen, hvor baronen alt længe tålmodigt havde ventet på hende. Hun modtog den lille, spinkle, bleggule herres arm, som han sirligt bød hende, og begge forsvandt snart i den skyggefulde kastanjeallé, der fra herregårdens facade førte ned mod en sø.

Næppe var de af syne, før den unge dame, ligesom når man vågner af en drøm, med et dybt suk lukkede bogen i, hævede sin fine, men fyldige figur og trådte et par skridt frem i værelset, hvor hun endnu et par sekunder blev stående, som tvivlrådig og

ubestemt. Pludselig vendte hun sig, som om en indre kamp var endt, og ilede med rødmende kinder og lette fjed rask ind i et tilstødende værelse. Hun så sig forsigtig om og åbnede endnu en dør. Med spejdende blik og næppe dragende ånde nærmede hun sig et tredje kammer. Det var baronens arbejdsværelse. Sagte lukkede hun døren efter sig og gik langsomt hen til en stor mahogni-sekretær, fremtog af barmen en nøgle og åbnede klappen. En af de mange, med perlemor indlagte skuffer trak hun ud og betragtede indholdet. Det var kostbare dåser, brillante ringe og andre bijouterier i kulørte safians futteraler. Hun skød den ind og drog en anden frem. Her faldt store ruller og tutter guld hende i hænderne, et syn der lod til at være hende nyt, og syntes at vække en meget naturlig, ungdommelig nysgerrighed. En vægtig rulle louisdorer tog hun og vejede den tankefuld i hånden, smilende, som om det morede hende, i sin lille hånd at holde dette mægtige drivhjul, denne uhyre løftestang, der gør så mange mirakler. Pludselig fo'r hun sammen.

"Hvad bestiller De her, Jeannette?" spurgte en mandlig stemme temmelig barsk lige bag ved hende. Det var Joseph v. B., den unge baron; fra en tapetdør i baggrunden var han ubemærket kommet ind i værelset; middagstaffelet syntes endnu at have efterladt et blussende skær på hans brune ansigt; bag ham stod hans skæggede jæger med højt opspilede øjne og næsebor, og et dumt smil om munden. Til denne vendte junkeren sig og sagde:

"Jørgen!"

"Ja, herr baron!"

"Du mindes vel, hvad du har set?"

"Ja, herr baron!"

"Så gå!"

"Ja, herr baron!"

Da karlen var borte, vendte baronen sig mod den unge pige, som endnu stod der med guldet i hånden, bleg og forstenet, knappede sin jagt-uniform op, stak begge tommelfingre ind i vestens ærmegab og betragtede hende nogle øjeblikke med – man kunne næsten sige – glubende øjne, mens et fælt smil bævede under de sorte moustacher.

"Nå da! det kan jeg lide, min smukke kusine!" begyndte han i en insolent tone, "så De holder nok af min faders louisdorer? De ville sådan så småt forsyne Dem? Ikke sandt? – Men ved De nu også, hvad dette gælder? Ser De, jeg lader nu straks spænde for; De må gøre en lille sviptur hen til birkedommerens. Vær ikke bange! De rejser ikke alene; jeg følger med, og Jørgen også. Vi to har jo set alt, og et par vidner er så aldeles rigtigt på deres plads ved et tyveforhør!"

Den unge pige skælvede ved dette ord, men så ikke op.

"Hvor snildt bar De Dem ikke ad i eftermiddags for at få denne nøgle, hvor nemt fik De den ikke skilt fra det øvrige knippe, som min fader nu tror at bære fuldtalligt i sin lomme, stakkels mand! Men *jeg* så det! De er ikke rigtig behændig!"

Som ved en fortvivlet kraftanstrengelse ville frøkenen lægge guldet fra sig på sekretærens klap; rullen trillede på gulvet.

"Det er, som jeg siger," vedblev jagtjunkeren. "De er slet ikke behændig; men det kommer nok!"

Ved denne grusomme spot kastede den unge dame et så sønderknust blik på den ubarmhjertige, at det med ét syntes at forvandle ham. Hans ansigts udtryk blev alvorligt; men det

barske og hånlige var forsvundet deraf, og hans holdning antog en mere mild karakter.

"Ja, jeg *burde* jo egentlig," sagde han med rolig stemme, "jeg burde jo angive Dem. Men," tilføjede han med et sødligt smil og i en øm tone, "jeg er ikke så hårdhjertet, som De måske tror. Jeg vil tie, min egen lille Jeannette! Men min tavshed fordrer taknemlighed. Yndige barn! jeg vil jo tie, vær rolig og hør mig! Min dumme Jørgen indbilder jeg, at det hele var en spas; og han tror, hvad jeg vil, han skal tro. Og på mig selv kan De nu så nydeligt lukke munden, når De vil – skal jeg sige Dem, hvorledes? – Jeg lover Dem at tie og glemme alt," gentog baronen forsikrende, idet han forsøgte at lægge sin arm om pigens fine talje, "men, Gud straffe mig! også kun under en eneste betingelse, – at De, min søde unge!" – her sank hans stemme ned til en næsten uhørlig hvisken, som om han selv bluedes ved at høre sine egne ord.

Men *hun* hørte dem. Hun hørte klart og tydeligt hvert enkelt ord og fattede det heles mening; og de virkede på hende som et tordenslag, som et pludseligt, rasende orkanstød. Hun hørte; og alle hendes sjæls strenge vibrerede krampagtigt, og deres vilde, rædsomme dissonans vakte hende af den forstenelse, hvori hun syntes hentryllet. Sammensunken, fortabt havde hun hidtil stået; men det afskyelige, som var trådt hende så nær, havde ligesom en elektrisk virkning på hendes hele væsen. Hun hævede hovedet stolt, hendes mørkeblå øjne betragtede ynglingen koldt og alvorligt, hendes kinder blussede ikke; den lille, slanke Hebe stod nu der i dette øjeblik, streng og stor som en Juno.

"Lad spænde for, herr baron!" sagde hun med en fast stemme, "angiv mig som tyv! – tilintetgør mig, på hvad anden måde De vil; jeg er beredt på alt, jeg er jo overbevist ved vidner og skal ikke benægte faktum. Men De – De tror det ikke selv – De ved, at De fejler! Dem vil jeg her sige, for *hvis* skyld jeg har foretaget mig et så tvetydigt skridt. De *selv* er grunden. Men hvorledes? og til hvilket mål? Det nævner jeg Dem ikke. Kun dette må og skal De vide – og jeg kan nu med kold ro sige det – jeg *har* elsket Dem! Min hele sjæl har tilhørt Dem! Hemmeligt, som i et bjergværks dybeste skakt, lå min kærlighed skjult *her*! Jeg *har* elsket Dem, siger jeg; for det er nu, som om det aldrig havde været. De studser? Min tilståelse forbavser Dem? Det undrer Dem at se mig så kold?" vedblev frøkenen, idet hun mod sin vilje steg i lidenskabelighed, "ah, De kender mig ikke! Tro ikke, at jeg ville have frygtet – tro ikke, at jeg tilbeder en kold, beregnet uskyldigheds afgud – jeg foragter den! For min sjæl er fri, og mit hjerte varmt og stærkt. – O, De ved ikke – hvad var det, De sagde? – O, for en time siden – og De skulle ikke have kommet til at kalde det en sejr, – så lidt som jeg ville have kaldet det en svaghed af mig, – ikke et offer! Deri ligger kærlighedens styrke! – men nu – De har selv udslukket mit hjerte – for evigt! og jeg står nu således, at jeg ser dybt ned på Dem! – Lad spænde for, herr baron! Jeg er beredt til at følge Dem og Jørgen! – dog," lagde hun til efter et øjebliks betænkning, som grebet af en pludselig tanke, idet hun sendte junkeren et besynderligt blik – "kæmp ikke med mig! De sejrer ikke! Det står klart for mig, hvad jeg har at gøre – *min* plan er lagt! Og De skal komme til at mindes denne stund! Men først vil jeg dog selv levere i Deres herr faders hånd denne nøgle!"

Med disse ord lukkede hun rask og determineret sekretæren, vendte junkeren ryggen og forlod værelset.

Under stedse stigende forbavselse, tavs og ganske overvældet og kuet af en stærkere personligheds sikre magt, hørte junkeren med stirrende øjne og blegnende pande på den unge piges ord. Frækheden var lammet i sit inderste væsen, og det faldt ham end ikke ind at afbryde eller modsige. Hvad han hørte, var ham så nyt, så vidunderligt, at det vækkede en hel verden af tanker i hans sjæl, en verden, hvori han befandt sig fremmed og forvildet. Og da hun nu var gået, stod han endnu målløs stirrende på døren, som lukkede sig efter hende, blodet steg ham til hovedet, åren i panden svulmede, han slog den knyttede næve mod brystet, som for at vække noget, der slumrede derinde, greb med begge hænder i sit sorte, krøllede hår og forlod med et dybt suk værelset ad den vej, han var kommet. I gården kaldte han på sin jæger, sagde ham kort og barsk et par ord, lod sig bringe en riffel, fløjtede en hund til sig og gik alene ud i skoven.

Det var aften. I havesalen brændte en argandsk lampe på et stort, rundt bord; havedøren stod åben, og springvandets plasken hørtes i aftenens stilhed, hver gang den nådige frue, der i et tilstødende, mørkt værelse sad ved et pianoforte, gjorde en standsning i den anstrengelse, hvormed hun forsøgte at tvinge sin stærke, men skingrende og tynde stemme ind i den italienske musiks bløde og smigrende svingninger. Langt fra døren i den dunkleste del af havestuen sad den gamle baron, mageligt henstrakt i en lænestol; på en broderet skammel ved hans fødder sad frøken Jeannette, med begge armene på hans knæ; mens disse to med hviskende stemme førte en sagte

samtale, holdt han pigens ene hånd i sin og lod den anden altimellem med velbehag glide hen over hendes blonde lokker.

"Som jeg siger dig, du havde virkelig gjort meget vel i at tage det papir, lille Jeannette!" sagde baronen med sagte stemme, "og det var i grunden såre velbetænkt, at du ville unddrage og dog opbevare mig dette dokument. Kom det i hans moders, min kones, hænder, så ville det være forbi med hans fremtids hele lykke. Hendes broder har – Gud må vide, hvorledes? – fået nys om dette papirs eksistens og lægger af al magt an på at få fat på det; og *hun* – er det nu af overdreven kærlighed til eller sky for denne broder, som altid har tyranniseret hendes vilje, – er det en unaturlig stemning mod Joseph? – nok er det, hun ville ikke tage i betænkning at opofre denne for hin. Du ved selv, hvilke hensyn der bevæger mig til at gå lempeligt til værks i en så kilden sag, som denne! – Én eneste udvej, som ville hæve al ulempe og jævne alt, ved jeg jo rigtig nok, men –" sagde baronen nølende og med et smil.

En gysen fo'r over den unge piges legeme.

"Ja, mit kære barn!" vedblev baronen alvorligere, "jeg har jo oftere tænkt over den ting, men stedse forkastet dette middel. Kun – må jeg dog sige dig – det forekom mig før, som dine egne ytringer i begyndelsen af vor samtale måtte, hvis der – med din tilladelse – skulle være nogen rigtig mening deri, ene og alene føre til dette resultat. Eller har jeg ganske misforstået dig?"

Frøkenen tav.

"Jeg har i den anledning, som sagt, haft mange betænkeligheder. Den største og den vigtigste var den, at I sagtens begge ville modsatte jer og tilintetgøre et sådant arrangement. *Du* – ak! jeg er ikke blind for Josephs store

mangler, og kunne ikke fortænke dig deri – og *han*, med sin ubændige natur, ville stride imod, fordi han, som et barn, ville betragte det som en tvang, et bånd på hans frihed. Desuden – jeg har lovet min døende søster at gøre dig livet så klart og jævnt, som det stod i min magt. Og middelet skulle være et ægteskab! Gode Gud!" hviskede baronen med et hurtigt blik mod den åbne salsdør, hvorfra de skingrende toner kom. "Og et sådant ægteskab!" Han tav.

Også frøkenen vedblev længe i tavshed at fæste øjnene mod gulvet. Med ét rejste hun sig hurtigt, lagde sin arm på baronens skulder og hviskede ham et par ord i øret.

"Du vil? – Du tror?" – udbrød baronen med forundring og henrykkelse, "nå, Gud være lovet, hvis det kan ske! Men ak, jeg frygter for ham!"

"Hvis han vil," sagde den unge dame halvsagte, "så underkaster jeg mig Deres vilje; men dog gør jeg det til en ufravigelig betingelse, at den tid, som behøves til at forberede vor forbindelse, må være meget kort, og at vort ydre forhold i ingen henseende forandres, at det ikke antager en vis karakter" – her standsede hun.

"Jeg forstår dig! Vær uden frygt, kæreste barn!" gentog baronen, "kender jeg min Joseph ret, så ville han vel selv lade hånt om alt, hvad der betegner en forlovelse – *alt dette* – ja, jeg forstår dig jo nok! Men vær rolig, intet – intet skal lægges dig i vejen, – når jeg først har talt med hende!"

Og han gik ind i sideværelset til baronessen.

Frøkenen var trådt hen ved lampen, hvis fulde lys bestrålede hendes blege ansigt. Hun stod der længe tankefuld og alvorlig; hvis man havde kunnet følge hendes tankers vandring, ville

man tydeligt have sporet den vej, ad hvilken hun til sidst kom til den slutning! "Jeg *vil* det, og jeg *må* sejre!" der så malerisk udtalte sig i den kække bevægelse, hvormed hun gav sig til at gå op og ned i stuen.

Ved aftensbordet samledes man. Baronessen blussede, og hendes kinder bar spor af tårer; men hun var rolig og resigneret. Baronen så tilfreds omkring sig, som én, der gerne ønskede vidner til en vunden sejr.

Også Joseph indfandt sig. Stille og mod sædvane indsluttet i sig selv, satte han sig, men nød intet. Med forundring så moderen på ham: den rå, støjende lystighed, der ellers behagede og morede hende så meget ved ham, var forsvundet; og den gamle baron fik efter bordet endogså mod nok til at forelægge sønnen sine planer og betingelser. Til begge forældres store overraskelse hørte Joseph vel uden glæde, men også uden uvilje på deres ord, gik med sindighed ind på ethvert forslag og underkastede sig enhver betingelse.

To måneder efter denne dag boede Joseph og Jeannette på en gård, der var dem indrømmet, og som den unge kone selv havde ladet indrette aldeles efter sin fantasi. Men – man kan også kun sige: de *boede* der sammen; for de *levede* ikke. Med en finhed og sej konsekvens, som ingen diplomat skulle have skammet sig ved, havde den unge baronesse fra første øjeblik af vidst at indrette sig således, at alt det, der ellers plejer lidt efter lidt at udspinde og væve et fortroligt samliv, var fjernet mellem dem. Tidens inddeling, hendes sysler, deres bolig – kort, alt holdt dem strengt adskilte og hindrede dem i at ses alene. Kun i selskab med andre sås de; men til ham henvendte hun end ikke da et ord, ikke et blik. Fra det øjeblik da deres forældre på

bryllupsdagen havde forladt dem, åbnede hun ikke sine læber til ham, og på enhver tiltale, som han i førstningen forsøgte, forblev hun stum som en statue. Mens Joseph, der troede at forstå hende, bar dette med den art af resignation, som har håbet om bedre tider i baghånden, og søgte ved alvorlige, anstrengende beskæftigelser at dæmpe sin smerte og oprette, hvad han tidligere havde forsømt, fandt Jeannette behag i at samle om sig en sværm af åndrige mennesker, såvel damer som herrer; hun viste sig i verden, som den, der til grunden havde lært den tomme kunst at leve i den, men interesserede sig på den anden side med lige kraft og varme for alt det skønne og gode, som videnskab og kunst i deres højere sfære frembyde. Hun malede selv, musicerede, førte en vidtløftig korrespondance med de forskelligste, men altid betydningsfulde personligheder, bestyrede sin husholdning – såvidt de af hende selv satte grænser nåede – med en så stor iver og kraft, at hun alene derved ville have gjort sig bemærket. Men til sin mand talte hun aldrig, end ikke et ord; hun var tilsyneladende som død for ham; men for den, der havde haft mindste kundskab om familiens hemmelighed, ville det have været klart, at hun af al magt, i alt, hvad hun foretog sig, kun havde ham for øje, at hun netop stillede sin hele færd i det skarpeste lys, for ret at falde ham i øjnene.

Hun bar hans navn; men dette var også alt! Hvorledes hun havde formået at stille sig således, hvad det var for en indre, uovervindelig magt, hvorved hun havde frigjort sig, hvorved hun havde kunnet, næsten uden modsigelse, tilbagevise sin ægteherre inden så snævre skranker, som hun havde sat ham, og hvilke han aldrig forsøgte eller vovede på at overskride, det

er et uopdaget mysterium. Men hver den, som vil betvivle muligheden heraf, kender kun lidt til den ubøjelige, dæmoniske jernnatur, som en kvindes vilje kan antage.

Joseph underkastede sig; han var som forvandlet. Det rå, vilde væsen var veget for en vis tør rolighed; men under denne glødede den stærkeste lidenskab og ulmede den smerteligste ild. Han gennemgik alle en håbløs kærligheds bitreste kvaler; skinsygens furier belejrede hans hjerte. Når hun i selskab hengav sig til den livligste, næsten barnlige munterhed, når hun påfaldende udmærkede denne eller hin blandt de notabiliteter, der omgav hende, da led han de udsøgteste pinsler; men hans udvortes forblev roligt og røbede intet, for han havde dog endnu ét våben, hvormed han værgede sig mod fortvivlelse – han havde *håbet*.

Ét år var således henrundet. På deres bryllupsdag om morgenen trådte Joseph ind i sin kones arbejdsværelse, hvor han forhen aldrig havde sat sin fod. Han var bleg og med sørgmodigt blik betragtede han den yndige, blomstrende skabning, der sad for ham. Langsomt og beskedent nærmede han sig til hende og sagde med tårer i øjnene og en usigelig vemod i stemmen! "Sig mig, Jeannette! kan jeg afsone min brøde?"

Den unge kone svarede ikke et ord, men rejste sig fra bergeren, hvori hun sad, og betragtede baronen med et eneste blik. Det var et blik, uden kulde, uden lidenskab, uden vrede eller had; men der var en tomhed, et øde, der lå en ligegyldighed deri, det var som en afgrund af håbløshed, hvori han isnende skuede ned; – og tavs forlod hun værelset.

Således hengik fem år, og hvert år på samme dag gentoges den samme scene. På den unge baronesse syntes imidlertid livet at virke, med al sin styrkning og opvækkelse; hendes vand var frist og livlig, hendes kinders purpur, hendes øjnes glans vedligeholdt sig ufalmet og usvækket. Baronens udvortes forandredes; bleg og mager, syntes han afkræftet, og kun den rastløse virksomhed, hvori han søgte at kappes med hende, røbede den kraft, han endnu besad, og hans sorte øjnes glans den ild, der både bevægede og fortærede hans væsen.

Den sjette bryllupsdag kom. Jeannette stod just ved vinduet i sit værelse og indåndede med velbehag den friske morgenluft og duften af en mængde blomster, som gartneren nylig havde ladet bringe op. Da åbnedes døren med larm, hun vendte sig om og så – sin mand komme springende ind. På hovedet bar han en stor, plump krans af egeblade, og i hånden holdt han en fløjte. Han knælede først med komisk ydmyghed for den forbavsede unge dame, opremsede en lang latinsk anråbelse til Pomona og gav sig derpå til at danse med de vildeste spring og naragtigste caprioler, mens han aflokkede fløjten de afskyeligste hvin.

Hendes arbejde var standset – eller skal man rettere sige – hendes værk var fuldendt: han var vanvittig.

Det eneste, hvorpå hun i så lang tid havde rettet alle sine tanker, nemlig at hæve sig og stå over den, der havde villet fornedre hende så dybt, ganske at beherske ham uden selv at vige et hårsbred; dette drivhjul, der havde sat alle hendes kræfter i sving; denne hemmelige kraft, som idelig og udelukkende havde omspændt hendes sjæl; dette eneste mål, som hendes lune uden at trættes uafladeligt havde stirret på: alt

dette var nu fjernet, standset, slappet, forsvundet. Det var, som om alle støtter, hvorpå hendes livskraft og hele væren hvilede, på én gang var draget bort under hende. Hun sank, som tilintetgjort, sammen, og på en utrolig kort tid var hun ikke mere.

Et hjertes gåde

Det var i året 18–– en smuk, klar eftermiddag i august måned, da tvende unge forstelever, knebelsbartede, solbrændte, og ledsagede af deres hunde slentrede langsomt gennem tykningen i den vidtløftige skovstrækning, der dækker højlandet og sletten mellem de to byer R. og A. og skyder sig lige til kysten, hvor dens yderste punkt benævnes L-hoved. Med møje banede de unge herrer sig vej op ad en stejl skråning, gennem brombær og hasler. Et sted på højden skænkede et gab i skoven fri udsigt til sletten. Her standsede den ældre og råbte, idet han pegede på et herresæde, som i det fjerne med gavle, spir og blinkende vinduer hævede sig på den rige plæne: "Gid jeg i dette øjeblik var derovre!"

"Hos grevinde v. L.?" sagde den yngre leende, "å, hvad ville du der?"

"Hvad jeg ville?" spurgte den første ivrigt, "ja hør! ved du hvad: dersom du, som jeg, endog kun én gang havde været i selskab med hende, så ville det være dig en umulighed, *ikke* at gøre et sådant ønske, hver gang du tænkte på hende! – Ja, nu har hun det godt, den sjæl! men du skulle bare have kendt noget til det hus, da *han* levede. Han døde, den rakkerhund, for et år siden, og dengang var du ikke her endnu. Jo, det var en mand, kan du tro! Jeg ser, at det sker hvert øjeblik, og dog kan jeg ikke få det ind i mit firkantede hoved, hvor det er muligt, at en pige kan blive kujoneret til at tage en mand, som hun hverken elsker eller nogensinde kan komme til – jeg vil ikke sige – at elske, men blot at tåle. Man skulle træ, at fruentimmerne slet ikke

besad nogen karakterfasthed; men de beviser det så meget des tydeligere siden efter, Gud bedre det! Sådan noget sker nu hver dag og overalt, og selv vore bønder er i denne henseende slet ikke et hår bedre end de fornemme. Hun var ikke mere end seksten år gammel, tænk dig engang! da hun – som det hed for at holde skillingerne sammen – måtte gifte sig med det afskum. En karl, så fuld af skab, som manden i Evangelium, så gammel, at han mageligt kunne have været hendes oldefader, – kort sagt, trøske fra rod til top! Det lader jeg endda gå, skønt det må være drøjt nok for et sådant ungt pigebarn; men så var han gerrig, du! – Gud, hvor jeg hader gerrighed! – og så var han så nederdrægtig ond imod hende og pinte og plagede hende fra morgen til aften, så at det år, hun tilbragte hos ham som hans kone, sagtens må have erhvervet hende i det mindste én lille evigsalighed hisset: for tålmodig som et lam skal hun have været. Så tog da en vis mand ham, – ja, for *det* er jeg nu overtydet om, at det er gået ham dårligt, – og siden den tid lever hun som blommen i et æg, sin egen herre og ejerinde af disse herlige godser. Og hun fortjente meget mere!"

"Hvor så du hende *den* ene gang?" spurgte den yngre nysgerrigt.

"Det skal jeg sige dig! Det var såmæn på et bal, ikke mere end to måneder efter hans død; thi hun generer sig ikke, det prægtige fruentimmer! Slige filisteragtige hensyn bryder hun sig ikke om. Og hvad havde hun da også at græmme sig over? Dog *sørge* gjorde hun, – forstå mig ret, hun var klædt i sorg; men det var slet ikke til hendes skade. Lille er hun, just sådan som jeg kan lide det, lille, men fin og rund; og så var hun slet ikke pyntet; ikke så meget som et collier, et armbånd, en

broche, ikke engang ørenringe bar hun! Det lader til, at hun hader al sådan påhængt stads, og hun trænger, sandt for Herren! heller ikke til det! Og hvor hun så dog var nydelig – det er ikke til at beskrive. Sådan en hals! sådanne arme! sådan en figur! Håret ganske glat over den kløgtige pande, ikke en bukkel eller krølle, og så den svære, blonde fletning i nakken – ja, og en nakke – å, Gud give jeg var poet! Noget så blændende har jeg aldrig set!"

"Du rimer jo allerede!"

"Så? Ja, det er ikke urimeligt, at det kommer af sig selv, når man tænker på en sådan genstand, – det er ikke at undres over. Men hvad skal jeg så sige dig om hendes ansigt," lagde den ældre til i en komisk vemodig tone, "hvad skal jeg sige om et sådant ansigt, som aldeles ikke gør fordring på at være smukt, men som dog er noget af det dejligste, Gudherren har skabt på denne jord og tilladt os syndige mennesker at se på? Hun har da, Himlen være lovet! ikke sådan et kejserligt ørnenæb, som vor madame derhjemme; nej, hun har en fin næse, en karakteristisk næse, en næse, som ved, hvad den vil og betyder, – og så en smilende, veltalende mund. Ja, hvor *hun* kan tale! Så kløgtigt, som dronningen af Saba, og vistnok meget morsommere end hendes arabiske majestæt. Det er bestemt en heks, den lille grevinde! Alt hvad der kommer hende nær, det trækker hun til sig. Det er ikke denne ubevidste tiltrækning, som så mange andre smukke fruentimmer udøver; nej, hun ved det meget godt selv, og det lader til, at det egentlig er hendes studium. Men netop af den grund, må jeg sige dig, at være gift med hende, det ville jeg ikke for al den del i verden; for skønt jeg tør give min hals til pant på, at hun i evighed aldrig ville eller

kunne foretage noget hende uværdigt, – det er dog det mest afgjorte koketteri, – og jeg holdt det aldrig ud!"

"Du behøver ikke at blive så ivrig," sagde den anden leende, "du bliver vel nok fri for det!"

"Sagtens"! svarede den ældre med et dybt suk; "men hvad det var jeg ville sige: hvordan det egentlig traf sig, at jeg just hin aften kom til at danse og tale så meget med hende, det ved jeg næsten ikke selv; men det skete. Ja, beslægtede sjæle, min ven! finder hinanden. Hun mærkede vel, at jeg ikke er nogen rå filister, at jeg kunne spase og tåle en spas, hun så, at jeg dansede passabelt, og så – når vi ikke dansede, så talte vi sammen. Ja hør, ved du hvad," vedblev den unge mand, idet han med selvtilfredshed så ned ad sin kraftige, elastiske figur, "hun kunne sgu godt lide mig, den lille grevinde!"

"Hvordan danser hun?" spurgte den yngre.

"Hvordan hun danser? som – som – ja, hendes hele væsen er musik, enhver bevægelse af hendes hoved, hendes arm, hendes fod er dans; og når hun temmelig bittert gør nar af vore jammerlige danserinder derinde i byen, så gør hun det med fuldkommen ret. Overhovedet må jeg sige dig, at hun har ret, hun er selv en berettigelse, og det er en umulighed, at hun nogensinde kan have uret!"

"Å, du er jo halvgal!"

"Ikke så halvgal endda! Jeg ville ønske, at du selv – dog nej, det ville jeg ikke ønske, for der hører et stærkere hoved og hjerte, end dit er, til at holde en sådan kamp ud. Nej, hold du dig til din tante, vor nådige mama derhjemme!"

"Lad du min tante være den, hun er. Det er såmæn en forstandig kone, og der er mange, som finder hende smuk

endnu!"

"Ja, du f.eks. men det er da nok også på familieskabets vegne. Forstandig? å ja, når hun bare ikke prædikede så meget for sine børn, i stedet for at opdrage dem. De søde, velsignede unger! Jeg elsker dem netop, fordi de er så allerkærest uartige imellem, og jeg kunne ærgre mig sort, når jeg tænker på, at hun ved sine lange taler måske kan fordærve mig dem og gøre dem satte og gamle. Nej, da forstår jeg selv og forstmesteren langt bedre at opdrage dem, og de hænger også som burrer ved os, mens de står med sky respekt for mama. Men smuk? Sådan en umådelig lang, tynd figur, sådant et smalt, blegt og alvorligt ansigt! Og når hun så ved bordet holder sine taler, hvori der – synes mig – altid er spidser og spyd, så sætter al hendes ansigts rødme sig på den yderste næsetip. Jeg begriber ikke. Hvor denne forstmester, denne dejlige, kraftige mand, dette dygtige, begavede menneske, denne muntre, vittige fyr har kunnet forelske sig i hende! Hun er jo desuden betydelig ældre end han, fire år tror jeg. Nu er han seksogtredive år gammel, altså hun fyrretyve."

"Ja, men du ser dog, at de lever lykkeligt sammen, og det må dog være af kærlighed."

"Å ja såmæn! Kærlighed er blind!" vedblev den første med et ironisk smil på læberne og gav sig, idet han hængte sin riffel over skulderen, til at gå videre gennem krattet. "Jeg ser, at der er intet at udsætte på deres samliv, slet intet! det beundrer jeg *ham* for. Men kærlighed – nej, hvor er det muligt at elske en sådan tør prædikemaskine?"

"Du er virkelig alt for ubillig mod hende; såvel hendes indre som ydre er langt bedre, end du skildrer det!"

"Å ja vist," svarede den anden godmodigt, "det er jo forresten en meget brav kone, men hun er nu engang ikke efter min smag. Gud velsigne hende! Hun kunne gerne give os hver to håndklæder om ugen!"

Leende fortsatte de to unge jægere deres vandring på rygningen af den højstrækning, de havde besteget, vadende med deres lange støvler gennem bregner og spæde bøgeskud; da standsede den ældre opmærksom:

"Men hvor blev hundene af? Tekel! Diana! *ici*!"

Noget bag ved dem til venstre inde i krattet hørtes hundene stærkt halsende. Lidt efter viste den ene sig ved den højere tykning af buske og træer, som ganske dækkede og skjulte skråningen; men den forsvandt hurtigt igen og kom atter tilbage, bestandig besvarende kammeratens fjernere støjen og gøen.

"Der må være noget," sagde den meget talende herre, "kom! lad os se, hvad det er!" og de fulgte hundens spor.

Efter at de med besvær var trængt ind gennem det tæt sammengroede krat, kom de til en ganske lille åben plet, hemmelig og yndig. Den lå lige ved den brat nedstigende skråning af højden, var rundt om tæt tillukket med hvidtjørnbuske, avnbøg og hasler, og ved den ene side hævede sig et ældgammelt, men sundt og løvrigt egetræ. Når man stod oprejst, havde man ud over det skråt nedstigende krat og den nedenfor liggende skov en vid udsigt til sletten; men når man satte sig ned, var man aldeles skjult for verden og så kun himlen. Bag egetræet sås spor af en meget lidet betrådt indgang. – Det første, der faldt de unge herrer i øjnene, da de var trådt ind, var forstmesteren, v. G., der lå på ryggen under

egen, mens hønsehunden sad ved siden af ham med spidsede øren og betragtede ham med urolig opmærksomhed.

"Ligger han her og sover!" sagde den ældre forundret; men i det samme udstødte den yngre, der var trådt nærmere til, et højt skrig af forfærdelse, og da de betragtede ham nøjere, så de, at hans hvide vest var ganske gennemtrængt og vædet af blod. Den yngre ville kaste sig over ham og rejse ham op; men den anden greb ham i armen og holdt ham tilbage.

"Stop, kammerat! ikke så rask!"

"Han er død!" hviskede den yngre, "han har fået blodstyrtning!"

"Gud bedre det for blodstyrtning!" svarede vennen, "ser du ikke den åbning indenfor vesten? Der kommer blodet fra. Rør ham ikke før jeg er færdig! eller, løb hellere hurtigt ned til skovfogeden histovre og bring et par folk og nogle lægter med. Skynd dig!"

Da han var gået, trak den ældre sin jagtkniv, afhuggede nogle hasselgrene, og betegnede, ved på passende steder at stikke dem i grønsværen, ligets stilling og de øvrige tings leje.

Forstmesteren lå på ryggen under egen med hovedet støttet mod dennes knudrede rod, den ene hånd i skødet, dm anden lidt udstrakt fra kroppen. Hans korte riffel lå lidt neden for hans fødder, piben vendte opad mod ham, den var nylig afskudt, og det så ud, som om han selv havde gjort det dræbende skud. Ansigtet var mildt, smilende og roligt, som man siger, det plejer at være hos dem, der er dræbt ved skud, mens derimod hos dem, der mister livet ved et stik, almindeligvis findes fordrejede ansigtsmuskler. Den dødes grå filthat lå i græsset et par skridt fra ham, og de sorte, krøllede

lokker, det stærke skæg hævede nu såmeget mere den bleghed, der havde udbredt sig over de ædle, regelmæssige træk.

Da den unge mand havde fuldendt sit besindige arbejde, støttede han sig til sin bøsse og betragtede med alvorligt, tankefuldt blik sin ven, der lå der, som om han slumrede sødeligt, og hans tanker vandrede tungsindige og medynksfulde mellem den dødes fred og den fred i hans hjem, der nu snart skulle forvandles til klager. Efter kort tids forløb kom hans kammerat tilbage; ham fulgte skovfogeden selv og et par karle. Af to medbragte lægter og nogle afhugne grene dannedes en båre, hvorpå man forsigtigt lagde den døde, der endnu ikke var kold, og således satte det sørgelige tog sig i bevægelse til forstmesterens bolig, der lå tæt ved udkanten af skoven. Fra skovfogedens hus var der hurtigt sendt bud efter en læge og birkedommeren.

Udenfor havestuen i forstmesterens hus, under et stort, skyggefuldt kastanjetræ sad fru v. G. med sit sytøj på skødet; på en rund græsplet, i hvis midte en gammeldags solskive stod, tumlede sig to smukke børn og legede med en gammel gedebuk; drengen omtrent ti år, og den lille pige henved otte år gammel. Deres livlige støjen bragte af og til moderen til at hæve det sænkede hoved, og aftensolen så da ét af disse blege, højtidelige, man kunne næsten sige, strenge ansigter, hvis tilsyneladende kulde så let forleder en mindre klartseende til en overilet dom. Her, alene med sig selv, lod hun sine mørkebrune, melankolske øjne med usigelig, næsten vemodig glæde hvile på de små og følge deres flagrende flugt. Men hendes hjertes stille fryd, alle de fredelige tanker, det husede, skulle snart og for evigt opskræmmes og flygte; thi ind ad haveporten trådte just

nu den ældre af de to unge forstelever og nærmede sig til det sted, hvor hun sad.

"Hvad bringer De, herr v. W.?" sagde fruen noget forundret, mens han tavs satte sig på en havestol foran hende, "det ser jo ud, som om De ret havde noget meget alvorligt på hjertet! Min Gud, hvad fejler Dem? Har De grædt?"

Den unge mand tog begge hendes hænder og trykkede dem heftigt mellem sine.

"Fru v. G.! De har vel grund til ikke altid ret at lide mig, jeg ved det jo nok! Og netop denne følelse gør mig det dobbelt smerteligt, at De af mig skal forberedes på at høre noget – og De *må* desværre høre det straks, – noget så bittert! – det skrækkeligste, der kan ramme Dem. Jeg beder Dem, fat Dem! De er jo stærk, ikke sandt? Vis det nu, for De behøver styrke!"

"Så tal dog, tal!" udbrød fru v. G. med en utålmodighed, der ellers ikke var hende egen, mens hun drog den lille pige, som tilligemed broderen var kommet til og betragtede nysgerrigt deres ven, til sig og caresserede hendes krøllede, gulbrune hår. Og han fortalte; med sagte stemme, så nølende som hans egen bevægelse tillod ham det, ad mange omveje, stedse søgende de mildeste udtryk, for ligesom at dække det rædselsfulde i sin beretning, nærmede han sig til slutningen, da netop skovfogedens folk bar liget ind i haven. Bedrøvede og trætte satte de båren forsigtigt i det bløde græs.

Fru v. G. blev ubevægelig siddende et øjeblik og stirrede ned for sig som i dybe tanker. Derpå hævede hun rask sin høje, ædle figur, greb begge børnene ved hånden og gik med faste skridt hen til det sted, hvor de havde lagt hendes afsjælede ægtefælle. Hun var blegere end sædvanlig, men ikke en tåre trådte i

hendes øjne. Uden synlig udvortes stærk bevægelse knælede hun ned i græsset, bøjede sig over den døde og betragtede ham med et bittert smil; lidt efter lidt nærmede hendes ansigt sig hans og, som tiltrukket af en magnet, sank hendes hoved pludselig. Og hendes læber pressede sig mod hans. Da var det, som havde hun uforvarende rørt ved en giftig snog, som om en pludselig, rædsom anelse kastede en brændende smerte i hendes bryst; hun fo'r op og trykkede med et dybt suk hånden mod sit hjerte. Med en heftig bevægelse trak hun drengen hen mod liget og sagde i en skærende tone: "Ser du, Camillo! der ligger din fader, som man har myrdet!" vendte sig fra den tavse, omstående gruppe og gik langsomt ind i huset.

Forstmesterens pludselige og gådefulde død vakte almindelig deltagelse og stor bestyrtelse i hele omegnen. Hans udmærkede personlighed, hans dygtighed og ædle hjerte havde blandt alle, med hvem han var kommet i nogen som helst berøring, erhvervet ham velyndere, venner og tro tjenere. Det var derfor intet under, at man fra alle sider med iver og uskrømtet varme gjorde alt muligt for at opklare denne dunkle sag, og at man med største beredvillighed kom justitsen i møde med midler til at lette de undersøgelser, som fra dennes side foretoges.

Såvel lægens udsagn, som alle øvrige omstændigheder bragte det næsten til vished, at forstmesteren ikke selv havde berøvet sig livet. Ved obduktionen viste det sig, at kuglen var trængt ind mere fra oven nedad, end fra neden opad, hvilket sidste ufejlbarligt ville have været tilfældet, hvis han siddende havde bibragt sig det dræbende sår. Han var karsk og sund på legeme og sjæl, og man havde aldrig hos ham bemærket, at anfald af tungsind eller deslige nogensinde havde afbrudt den mandige

ro og sindighed eller det livsglade, lyse humor, der stadig var ham egent. Hans huslige stilling var i høj grad lykkelig; med sine foresatte og undergivne stod han, som sagt, i det bedste forhold; de første agtede og elskede ham, de sidste var nær ved at forgude ham. Foruden sit embedes indtægter besad han med sin kone en temmelig anselig formue, og hans egen økonomi så vel som hans embedsregnskaber fandtes i den fuldkomneste orden. Fjender havde han altså hverken blandt sine over- eller undermænd; og det sjældne tilfælde viste sig her, at der i hele omegnen, i videst udstrækning taget, end ikke opholdt sig en eneste forhen afstraffet eller nogen lignende person, på hvem den fjerneste mistanke kunne henledes. Naturligvis blev alle de individer, der stod i nogetsomhelst forhold til den dræbte, stævnet til forhør. De forstelever, der opholdt sig i hans hus, hans tyende, de ansatte skovfogeder og jægere, såvelsom skovløbere og brændehuggere, der ifølge deres dont ofte måtte have haft lejlighed til at se ham på de forskelligste og mest afsides vej, blev tilkaldt eller mødte af dem selv. Men deres udsagn oplyste intet i sagen; for hændelsesvis havde ingen i skoven set forstmester v. G. den dag, da ulykken indtraf, og alles beretninger om deres egne respektive opholdssteder på den tid befandtes vidnesfast overensstemmende med sandheden.

Kun én lille omstændighed vakte dommerens opmærksomhed, men førte dog ikke til noget. To af de tilkaldte vidner, en gammel jæger og en brændehugger, udsagde nemlig, at de i løbet af sommeren, den første én gang, den anden to gange, havde set forstmesteren spadsere i skoven med en dem aldeles fremmed person. Jægeren kaldte denne en dreng på

omtrent tolv, fjorten år og kunne ikke mindes at beskrive ham nøjere, end at han havde haft en bredskygget stråhat på hovedet. Brændehuggeren derimod benævnte ham "en ung sælle", hvilket i almuens mund stundom betyder en yngling; dog kaldte comparenten ham også "en underlig buttet dreng, en bitte trind fyr". Han beskrev drengen endvidere som meget overgiven og lystig, eller, som han udtrykte sig, "rigtig vildhovedet", og fortalte, hvorledes han i forstmesterens følge, mens denne gik ganske langsomt, havde løbet snart foran, snart bag efter ham, sprunget frem og tilbage over små buske og fældede stammer; ja, at han den ene gang var klavret op i et meget rankt og svajt asketræ. Da havde forstmesteren, ligesom ængstelig, råbt noget op til ham, hvorpå han leende havde svaret og svunget med sin hat; men comparenten havde ikke forstået, hvad de havde sagt, og mente, at de ikke havde talt dansk.

Skønt nu denne beskrivelse slet ikke ret ville passe på nogen bekendt person i egnen, undersøgte man dog, om ikke én eller anden af sønnerne i de familier, med hvilke forstmester v. G. havde omgang, på hine bestemte dage måske dog havde befundet sig i hans selskab. Men svaret blev klart og benægtende, og intet oplyst dette dunkle punkt angående. Forhørene blev sluttede uden tilfredsstillende resultat, forstmesteren begravet, og hans enke førte snart sine to børn og sit livs sødeste og bitreste erindringer med sig til hovedstaden.

Tolv år var henrundne efter denne begivenhed. Fru v. G. havde med hele sin sjæls kraft anvendt denne tid især på sine

børns opdragelse. Det slag, der så grusomt og uformodet havde ramt hende, havde ikke virket svækkende eller bedøvende; det var snarere at ligne med et elektrisk stød, der vel ved første øjeblik smerter, men siden styrker og anspænder. For mangen kvindelig natur er sorgen en lægedom, en spore; og det ser ofte ud, som om det dybt sårede kvindelige hjerte ved heltemæssige opofrelser, ved modige anstrengelser netop ville bevise, hvor lidt det havde fortjent en sådan tilsyneladende ubillighed og hårdhed af skæbnen. Og når nu alt dette sker med så liden fordring på anerkendelse, med så stor ydmyghed og beskedenhed, som her var tilfældet, så kan man ikke andet end finde det vel fortjent, når resultatet bliver så heldigt, frugterne så rige som de, fru v. G. høstede. Hendes egne formuesomstændigheder og ansete familie, hendes forbindelser med de mest formående folk i landet, den almene interesse, som ulykken ofte vækker, gav hende midler i hænde til med held at følge sit moderlige hjertes tilskyndelser. Datteren, der i ét og alt var moderens udtrykte billede, var alt, ret som ved en ironi af den lunefulde skæbne, blevet gift med den herr v. W., der – som vi mindes – havde følt så stærk antipati for moderen, og som senere havde erholdt den afdødes post. Sønnen, Camillo, havde studeret retsvidenskaben og allerede i en alder af enogtyve år tilbagelagt det akademiske løb. Ved sin families indflydelse var han blevet ansat i departementet for udenlandske sager, og såvel denne hans stilling, som hans skønne personlighed og store selskabelige talenter havde åbnet ham adgang til de anseligste og mest udsøgte kredse. I umiddelbar arv efter sin fader havde Camillo v. G. dennes ideale, mandige udvortes, hans livlige humor og

kraftige karakter; selv havde han erhvervet sig den bøjelighed og slebne elegance, der anses nødvendig på den løbebane, han havde betrådt.

Blandt de mere glimrende cirkler, hvor den unge v. G. især havde uddannet sig, og som havde stærkest tiltrækningskraft for ham, var grevinde Beate v. L.s hus. Foranledningen hertil var såre naturlig, da nemlig grevinden også kraftigt havde medvirket til hans forfremmelse. I hendes saloner samledes ikke, hvad man sædvanligt – naragtigt nok – kalder *eliten* af selskabet. Man så ikke der lutter stjerner og nøgler, ikke lutter stiftskors; man hørte ikke altid anmeldes excellencer eller nåder; kun sådanne blandt disse, der medførte en højere adel, der havde ånd nok til selv at være åndsfrie og at skatte dette adelskab hos andre, fandt vejen til hendes døre. Foruden disse bemærkede man blandt hendes stadige gæster en stor del udmærkede videnskabsmænd og kunstnere, såvel landets egne som fremmede; og hos de damer, hvilke rigtignok i et forholdsvis såre ringe antal samledes om hende, kunne man altid være vis på at træffe én eller anden egenskab, der hævede dem over den store masse. Grevinden selv forstod at besjæle disse forskellige grupper og på den naturligste og smukkeste måde at forbinde dem til et hele. For en del år tilbage havde hun været svagelig; som man sagde, havde hun lidt af nervøse affektioner. Dengang opholdt hun sig både sommer og vinter på sine godser; men de sidste to år, som hun næsten uafbrudt havde tilbragt i hovedstaden, havde ganske forbavsende gengivet hende den forrige livlighed og glans; den næsten barnlige ungdommelighed, der gjorde fysiognomiet af hendes hele fremtræden så yndigt tiltrækkende, var atter ligesom

fremblomstret i fuldeste friskhed. Som en ganske ny åbenbaring drog hun alles øjne på sig, og såvel hendes personlige elskværdighed, som også den højst elskværdige formue, hun besad, lokkede en skare af tilbedere for hendes fødder. Alt, hvad der var fornemt og fattigt tillige, havde vovet at gribe efter denne gyldne, glimrende frugt; men endnu, syntes det, havde ingen nået den, uden at dog denne omstændighed gjorde hendes sale tomme; for hun forstod på den graciøseste og mest uimodståelige måde at skabe sig venner og ivrige forsvarere af tilbageviste bejlere. Var hun da kold? havde verden slukket den guddommelige ild i hendes hjerte? Nej, hjertet ejede netop i denne flamme et våben mod alle angreb, en talisman, der gav hende fuld frihed til og sikkerhed i at skatte og nyde alt andet skønt og herligt, som mennesker og deres virken bragte hende i møde. Hun elskede og var lykkelig. Uden at pines af en hemmelig kærligheds bitterheder, nød hun dens hele rene sødhed. Hurtigt, ungdommeligt havde hendes hjerte valgt, og et hjerte, trofast, varmt og mandigt var kommet det henrykt i møde. Den lykkelige var den unge herr v. G. og det syntes, som om både han og hun var enige i at anse det som deres pligt at gemme deres kærligheds løndom, som en skat, der ville vanhelliges ved at fremstilles for verdens blik. Intet, uden det skarpsynede moderlige øje havde gennemtrængt det slør, som endnu tilhyllede den.

Det var en sildig aftenstund i marts måned. I grevinde Beates bolig var alt tyst og mørkt; kun i ét værelse var der endnu lyst. Foran en sekretær stod tvende figurer; det var ham og hende. Mens hun trak den ene skuffe efter den anden ud og

søgte, havde han lagt sin arm om hendes bøjelige talje og kiggede nysgerrigt på de tusind glimrende småsager, som af og til kom til syne. Idet hun nu med utålmodighed ivrigt ragede i en dybere skuffe for at finde den genstand, hun havde bestemt at skænke ham, kom hun uforvarende til at lade et fint kammerdugs tørklæde, som blandt andre ting lå sammenkrøllet i skuffen, falde på gulvet. Camillo bukkede sig hurtigt, tog det op og puttede det ubemærket i sin lomme. Endelig havde hun fundet, hvad hun søgte; det var en meget gammeldags, emaljeret ring. Hun satte den smilende på hans finger, hævede sin lille, sirlige figur på tåen, trykkede den lykkelige yngling i sine arme og skød ham sagte ud af døren.

Enhver, der har mindste anelse om, hvilken umådelig værdi en sådan lille gave fra den elskedes hånd kan have, enhver, som kan begribe, med hvilket afguderi en sådan modtages og gemmes og caresseres, vil ikke undres over, at Camillo i sin glæde over den ring, der tidligere havde smykket en hånd, som nu styrede hans skæbne, rent glemte det lille tyveri, han havde begået.

Nogle tage efter hin aften trådte fru v. G. ind i sin søns værelse; i hånden holdt hun en lille pakke.

"Sig mig dog, Camillo!" sagde hun, idet hun alvorligt og skarpt betragtede ham, – "iblandt det linned, som er hentet her i dit værelse til vask, blev også dette lommetørklæde fundet," – og hun åbnede pakken, – "sig mig. Hvor har du fået det fra?"

"Er det ikke mit eget?" sagde sønnen, "eller har jeg måske forbyttet ét af mine egne?"

"Nej, det er ikke dit," vedblev moderen, "og du har alle dine egne fuldtallige!"

"Ah!" sagde Camillo, stærkt rødmende, "nu ved jeg det –"

"Og jeg anede det!" sagde fru v. G. næsten uhørligt. "Camillo! min søn! min ven! vil du love din moder, at du i aften vil vise dette tørklæde til den, hos hvem du har fået det – til hende?"

Tavs og med et lidt forlegent smil tog den unge mand tørklædet af moderens hånd, og ville dreje samtalen hen på andre ting; men hun afbrød ham hurtigt og koldt:

"Jeg kan ikke tale med dig længere; men, ikke sandt? du erindrer, hvad jeg har bedt dig om?"

"Ja, jeg skal nok, kæreste moder!" sagde han, idet han smilende kyssede hendes hånd, "men jeg gad dog gerne vide –"

"Farvel, Camillo!" sagde fru v. G., "glem nu ikke, hvad du har lovet mig!"

Forundret over moderens sære forlangende og over den besynderlige højtidelighed, hvormed hun behandlede denne, som ham syntes, aldeles ubetydelige sag, puttede Camillo anden gang tørklædet i sin lomme, og – glemte det også til dels anden gang. For da han ud på natten stod foran den divan, hvor hans yndige Beate sad, og med beruselse og henrykt betragtede hende, som havde han nødig at indprente sig hendes træk for ej at glemme dem til næste dag; da havde han endnu ikke efterkommet moderens ønske. Men just som han ville til at løsrive sig og af en hændelse greb til sin lomme, randt det ham i hu. Leende drog han tørklædet frem, knælede ned for sin elskede og sagde, idet han bredte det ud på hendes skød:

"Se her, min lille Beate! er jeg ikke en ærlig tyv? Jeg bringer mit ran igen. Dette tørklæde stjal jeg hemmeligt fra dig forleden aften; men det har brændt mig på sjælen, at du ikke selv havde givet mig det, og min moder selv, der hændelsesvis

så det, pålagde mig strengt at bringe det tilbage. Tilgiver du mig?"

Grevinden hældede sig lidt forover mod lyset og betragtede tørklædet først med et ligegyldigt smil, hendes øjne blev mere og mere opmærksomme, og en let rynke drog sig over panden, mens hun undersøgte hjørnerne for at finde mærket. Da dækkedes pludselig hendes ansigt med dødens bleghed, øjelågene sank til, og med et højt skrig faldt hun i besvimelse.

Forfærdet og ængstet overtrådte Camillo et strengt forbud, idet han ved hjælp af klokken hidkaldte kammerpigen. Men det varede længe, inden det lykkedes deres fælles bestræbelser at bringe den dånede til live igen. De havde lagt hende på divanen, og mens kammerpigen gned hendes tindinger og holdt hende en essens under næsen, holdt Camillo hende oprejst med den ene arm og trykkede med den anden hånd hendes iskolde arm til sin brændende pande. Lidt efter lidt vendte livet tilbage; tårer, som perlede frem under de halvtillukkede øjelåg, lettede åndedrættet, et dybt suk trængte sig frem, med møje rejste hun sig og vendte hovedet. Dog næppe fik hun øje på sin elskers bekymrede åsyn, før hun atter som med rædsel vendte hovedet bort, trak heftigt den hånd til sig, som han just ville føre til sine læber, og hviskede med hæs, brudt stemme: "Gå, gå! For Guds barmhjertigheds skyld, gå!" og da han endnu dvælede, lagde hun endnu heftigere til: "Gå, ulyksalige! og kom ikke igen, før jeg – før du –" og vinkede ham bort med hånden.

Forvirret og bedrøvet slængte Camillo det gådefulde tørklæde, som han holdt knuget inden i sin hånd, på bordet, greb sin hat og tilkastede endnu ved døren sin elskede et sørgmodigt afskedsblik. Men hun så det ikke!

Da han næste dag ganske tidligt lod høre til hendes befindende, fik han til svar, at grevinde v. L. før daggry var afrejst til sine godser.

Med pinlig uro og kærlig ængstelse ventede Camillo v. G. i hele fjorten dage på efterretning fra den bortflygtede, og hans fantasi arbejdede dag og nat på at løse denne gåde, og dog – han vidste ikke selv hvorfor? – dog bævede han ved tanken om at drage sløret bort. Mod sin moder iagttog han den dybeste tavshed, uagtet han tydeligt så, at hun led med ham, ja måske mere end han. Også hun selv tav, men hendes strenge alvor og hendes stundom skarpe, spørgende blik røbede, hvad der foregik i hendes indre.

En morgenstund, da den unge v. G. sad ved sit arbejde og bestræbte sig for at fjerne de mørke anelser, som idelig belejrede hans hjerte, bankede det på døren, og ind trådte hans svoger herr v. W.

"Tillad mig, kære Camillo!" sagde han efter de første hilsener, "tillad mig, dyrebareste! at gøre mig commode og magelig. Jeg her rejst nat og dag og er ugudelig træt!" hvorpå han strakte sig på en sofa og tændte en cigar. "Nu kommer jeg da til mit ærinde, og det gælder dig, min bedste! men *hvori* det egentlig består, det skal Gud vide! derom har jeg ingen videnskab! Hør kun! Forleden dag, ret som din søster – fra hvem jeg *in parenthesi* har mange hilsener til dig – og jeg just ville gå til bords, kommer der en gammel chaise langsomt kørende ind i gården. Det var den gode, gamle doktor R., som er sognepræst på grevinde v. L.s gods. Jeg skyndte mig i al hast at tage imod ham; for han er – imellem os sagt – ét af de få mennesker, for hvem jeg har en ublandet dyb ærbødighed, sådan en rigtig

sømmelig respekt. Da jeg endelig havde hjulpet den gamle fyr ud af æsken, og vi havde nødet ham til bords, og vi havde spist, bad han mig om en samtale i enrum. Ganske nysgerrig førte jeg ham ind i min skriverstue. Her fremtog han en lille pakke papirer med udskrift til dig af hans mig velbekendte hånd, og bad mig på det indstændigste, hvis det var mig muligt, selv *in persona* og hellere den dag end næste morgen at bringe disse dokumenter til dig, min ven og broder! Nogle forretninger havde jeg netop her i byen, der havde bedre af min egen omsorg end en andens, jeg længtes også lidt efter at se dig og vor mutter, og så greb jeg dette skæbnens vink, satte mig samme aften i en vogn, og – nu har du mig her! Apropos! Kan I huse mig? så bliver jeg her; for præsten pålagde mig så meget muligt at være om dig, når du havde modtaget dette brev! Hvad er nu alt det?" vedblev herr v. W., idet han af sin brevtaske fremtog en pakke, som han rakte svogeren.

Tavs og med sitrende hånd modtog Camillo brevet og lagde det på sin pult uden at ænse svogerens nysgerrige blikke.

"Nå! – det lader ikke til, at du er så nysgerrig, som jeg! eller måske du helst vil læse i ro og mag alene? Velan, jeg går imidlertid ned og hilser på svigermama. Læs du, men gå dog ikke ud, før jeg har talt med dig!"

Og han gik fløjtende ned ad trappen.

Camillos første bevægelse var at låse døren; derpå greb han med bankende hjerte brevet og brød seglet.

I omslaget havde præsten skrevet:

Min herre!

I tillid til min alder, min erfaring, min tænkemåde og til den eds hellighed, som i mit embeds medfør tør gøre mit

hjerte til et sikkert gemme for mine medmenneskers hemmeligste sorger og klager, har man betroet mig indholdet af indlagte papir, og anmodet mig om uden fare at lade det komme Dem til hænde. Tro ikke, min herre! at den gamle mand her vil komme Deres egen gode forstand i forkøbet; tro end mindre, at mit hjerte, der i så mange år har slået såvel glædens som smertens slag, der har optaget så mangt et fremmed suk i sin tavse bolig, er blevet koldt, forstenet eller ufrit. Frygt ikke for ubetimelige råd eller utidig påmindelse! Nej, jeg tiltror Dem alt det, som er Dem menneskeligt fornødent til at kæmpe den kamp, som måske forestår Dem; og det eneste, jeg vil pånøde Dem, er min inderligste, min stille bøn til Gud, at han må styrke og oplyse Dem til det rette, – til den Gud, som gav os det ord: "Dømmer ikke, at I ikke skulle dømmes".

Med højagtelse, osv.

Med lynets hurtighed havde den unge mand gennemfaret disse linjer og med dobbelt smertelig begærlighed rev han det andet omslag op, som indeholdt følgende med grevinde Beates egen hånd skrevne linjer:

"Camillo! Jeg elsker dig! – tilgiv, at jeg siger det. De bekendelser, jeg her må og vil aflægge for dig, er af den natur, at jeg måtte fortvivle og frygte det, der var mig bitrere end døden, hvis mit hjerte ikke turde støtte sig til den faste overbevisning, at du tror mig, når jeg siger: jeg elsker dig! O, vil du også vedblive at elske mig. Når du har læst, hvad jeg her med sitrende hånd og med brændende tårer nedskriver? – O, Camillo! – – Velan, det må ske – det *må* ske, og jeg vil være

stærk; jeg vil vove for en stund at glemme øjeblikket, jeg vil, mens jeg udøser mit hjertes hele indhold for dig, – det eneste, du hidtil ikke har kendt – ikke være mig selv. Jeg vil tale som en anden til en anden end dig. O, hvordan skal jeg se dig igen?

Jeg vil ikke gentage dig, hvad du alt ved. Jeg beskriver dig ikke her atter min forladte, forældreløse og dog så lykkelige barndom, da jeg i fru M.s landlige opdragelsesanstalt nød den sødeste frihed, den kærligste omgang, da jeg var elsket af alle og blev, om just ikke forkælet og fordærvet, så dog forvænt. Så formasteligt det end kunne klinge, så kunne jeg næsten fristes til at misunde dem, der i deres tidligste ungdom har lidt ondt af menneskene. De ejer én erfaring mere, de har gennemgået en skole, som sikrer dem for og sparer dem tusind lidelser. De træder ikke ind i verden med tro og tillid til enhver, de møder, og bringer ingen glimrende forhåbninger eller illusioner med sig, som de siden lidt efter lidt med tabet af deres ro og hjertefred må se forsvinde. Ak, hvor snart svandt ikke mine! – Jeg var seksten år gammel, da min familie bestemte mit ægteskab. Det var min onkel, en mand på nogle og tresindstyve år, der som diplomat i mange år havde opholdt sig ved udenlandske hoffer, hvis hånd jeg måtte modtage; og jeg gjorde det uden modsigelse og i fuld tillid til, at man kun ville mit vel. Af mandfolk kendte jeg meget få, og at min brudgom var gammel, var mig så lidt til anstød, at det endog gav mig frejdigere mod til det skridt, der forestod mig. Når jeg tænkte mig ham som en mand med stor livserfaring, med en mængde kundskaber, med den fineste dannelse, som jeg var berettiget til at vente hos den, der havde gået en så lang og bevæget livsskole igennem, så følte jeg en sådan ro, en sådan tillid, et sådant håb

om beskyttelse og kærlig undervisning for mit tilkommende liv, at jeg med en art af medynk så hen til mine veninder, der på samme tid som jeg forlod vort barndoms asyl for at dele verdens og livets glæder og trængsler med en næsten jævnaldrende.

Men jeg så ham, og jeg blev hans kone! Lad mig ikke beskrive dig hans frastødende udvortes, ikke hans rædsomme sygelighed. O, jeg ved det, havde han været god og from imod mig, jeg kunne have hengivet mit livs ro, *alt* for at lette ham disse gruelige byrder; jeg kunne have plejet ham nat og dag uden at trættes; thi mit hjerte er blødt og stærkt. Men han var slet; og han dræbte selv fra første færd enhver blid bevægelse i mit hjerte for ham. Han blev min tyran, uden nogensinde at have forsøgt, om jeg dog ikke fortjente en bedre behandling. Hans grænseløse gerrighed nægtede mig enhver lille glæde, enhver ubetydelig bekvemmelighed; og uden at tænke på min ungdom, min friske, livsglade, nysgerrige ungdom, forlangte han af mig den samme livsdræbende ligegyldighed, hvortil han selv var tvunget. Det eneste, der ret syntes at ligge ham på hjerte og at glæde ham, var at bedrøve mig. Det var ret, som om det pinte og sårede ham, når han så mig glad og fornøjet; og han bragte det også, ved lidt efter lidt at unddrage mig alt, hvad der var mit hjerte kært eller til trøst, så vidt, at jeg blev iskold, forstenet, indsluttet i mig selv, hensunken i en følelsesløs tilstand, og at det eneste, der levede ret levende i mig, var hadet til ham.

Til min nærmeste opvartning havde han påtvunget mig et fruentimmer, hvis egentlige stilling i huset jeg vil fortie. Hendes pleje og opvartning foretrak han for min, men tillod desuagtet

ikke, at jeg fjernede mig. Hvor mange nætter og dage har jeg ikke således måttet tilbringe halvdøsende i en lænestol i et koldt forværelse, for straks at være tilrede, når han lod mig kalde, for det meste kun for da at sige mig nogle bitre ord. Og hvor forøgedes da ikke min foragt for ham, ved at høre denne umandige jamren i smerten, ved at se denne modbydelige frygt for døden, – jeg, som ofte havde tænkt mig, at den, jeg skulle tilhøre, først og fremmest måtte eje mod og mands hjerte!

Det varede kun et år; – men da jeg så tilbage, forekom det mig en evighed. Han døde, og de sidste dage og nætter, jeg idelig tilbragte i hans nærhed, var ikke egnede til andet end til at forøge min uudtalelige foragt og afsky for ham. Han døde uden at have sagt mig et eneste fredens ord, og Gud må tilgive mig, min sorg var glæde. Sorg? O, hvor rigt er ikke dette ord, når det angår dem, man elsker; det kan jo indeholde alt – både det bitre og søde af frygt og længsel! Han døde, og jeg var fri som fuglen i luften; mit åndedræt lettedes, mine tanker og følelser bevægede vingerne, de var ikke mere stækkede, og de hævede mig atter til lys og liv. Jeg rensede mit hus for alt, hvad der levende kunne minde mig om ham, hans domestikker blev afskediget, og jeg erklærede min lavværge, at et andet råd fra hans side med hensyn til min persons fremtidige skæbne ville hos mig stedse møde den bestemteste modsigelse, og at jeg ikke engang ville værdiges at tage et sådant i nøjere overvejelse. Følgen heraf var, at han – du kender jo gehejmeråd L. – herefter indskrænkede sig til overbestyrelsen af mine ejendomme, og at min familie aldeles aflod at holde nogen omgang med mig. Omegnens beboere derimod kom mig med åbne arme i møde, ret som om de havde følt længsel efter at kunne godtgøre mig

lidt af skæbnens umildhed, hvortil de, skønt i frastand, dog havde været medlidende, men ørkesløse vidner; og i disse kredse vandt jeg snart min forrige kraft og min naturlige livlighed igen.

I anledning af kongens fødselsdag var der, som sædvanligt, foranstaltet en fest i A. Jeg tog derhen, fordi det morede mig at danse, fordi jeg glædede mig ved at se de glade. Da jeg havde sat mig i salen og lod mit blik vandre rundt i vrimlen, faldt mit øje på en mand, som jeg ikke behøver at beskrive dig, Camillo! Stil dig hen for dit spejl, og du vil se et elskeligt, et tro, men noget forynget billede af ham. Han stod lænet til en konsol og talte med en ung herre, og hans mørke, åndfulde øje syntes at hvile alvorligt på mig. Jeg spurgte min nabo, og hørte for første gang dette navn. Lidt efter lod han sig forestille for mig; vor samtale var ligegyldig og kort. Den unge mand med hvem han havde talt, din svoger herr v. W., skilte os ad, idet han engagerede mig, og da han ikke dansede, mødtes vi ikke mere den aften. Herr v. W. derimod sværmede om mig, hans ungdommelige, kække etourderi [Note 1)] morede mig, og når jeg ikke dansede, lod jeg ham føre mig ind i et værelse, hvor et par spilleborde var anbragt, og hvor han sad. Fra en sofa i vinduesfordybningen kunne jeg i mag betragte disse forunderligt kraftige, ædle træk og høre denne malmfulde, indholdsrige stemme, og mens min snaksomme kavaler troede mig fuld af opmærksomhed for hans livlige konversation, forelskede mine tanker sig mere og mere i al den åndige rigdom, der syntes at måtte gemmes i en sådan bolig. Eller – var det hin ubevidste, uimodståelige magt, denne anelsesfulde sympati, der alt fængslede mig? der, som et lyn, på én gang lyste ind i mit indre, hvor hidtil kun ro og mørke

havde hersket? – Da jeg kom hjem, følte jeg mig så lyksalig, jeg vidste selv ikke, hvorfor? Alt omkring mig havde fået en højere glans, en dybere betydning; alt var blevet langt mere levende, mere rigt; og dog herskede der en sød vemod i min sjæl. Hvor ofte ser og hører man ikke en sådan stemning beskrevet som en tomhed! Mig forekom denne drømmende, anende længsel som et rigt liv, som en genfødelse.

Foråret kom, og solen, den vågnende natur, den smilende egn lokkede mig til lange vandringer. Det var mig så sødt, så henrivende at være ene i skoven med mine drømme; de flygtende skyer, træernes susen, fuglenes sange, de duftende blomster talte til mig med tusind venlige stemmer, og alle syntes de at tale, som om de kendte mit hjertes inderste tanke. Og hvad var så denne tanke?

I skoven mødte jeg ham; *der* var jo hans egentlige hjem. Og vi mødtes ofte. Mig var det – jeg ved det nok! – mig var det, der søgte den sti, hans fod betrådte; en uimodståelig magt drog mig derhen. Men det undrede ham ikke at se mig så tit: det glædede ham at kunne meddele mig af sin ånds rigdom, opmuntre mig ved sit lyse, gribende humor, fylde min sjæl med stærke billeder og vække den til begær efter friske og frie tanker. Hans stemning var afvekslende snart livlig og opvakt, snart rolig og alvorlig; men hans hjertes ytringer, følelsernes udbrud vendte sig aldrig til mig. Når han nu og da med uudtømmeligt lune og glimrende vid genspejlede visse sider af livet og mennestenes færd, var jeg som oftest tavs, lyttede med henrykt beundring og indåndede en beruselse af den gemytlige varme og dybde, som oplivede ethvert maleri, han udkastede. Men blev han alvorlig og sindigt reflekterende, så var det, som

om min hele livlighed trodsende udfoldede vingerne; jeg blev da lystig og overgiven som et barn.

Ved at undersøge min afdøde mands gemmer fandt jeg en langagtig pakke, indsyet i gult glanslærred, således som skrædderne plejer at forsende et færdigsyet arbejde. Jeg åbnede den og så, at den indeholdt en fuldstændig mandsdragt, men som øjensynlig var syet til en kvindelig person. Den var meget elegant, men så simpel i farve og snit, at den ikke let kunne være bestemt til maskeradedragt eller noget lignende. Hvad hensigten havde været med den, kunne jeg ikke vide; måske havde den tidligere været bestemt til et apparat for én eller anden af de intriger, hvorpå min gemals liv skulle have været så rigt. Den var aldeles ny og ubrugt, de blanke knapper endnu viklede i silkepapir; den så så net ud, jeg tog den på, og den sad, som var den syet til mig. Den korte, mørkeblå trøje, de vide benklæder af samme farve, den sorte silkevest klædte mig ret godt, og en bredskygget stråhat, som jeg satte på mit opfæstede hår, fuldendte matrosdragten. Det var netop på den tid af dagen, da jeg plejede at begynde mine skovvandringer, og i tre spring var jeg nede ad den lille trappe, der fra mine værelser førte lige ud i en tæt buegang af hasler, som løb langs havemuren og endtes i et muret lysthus, fra hvilket en dør åbnede vejen til det krat, der forbandt min park med den større skov. Jeg var så lystig, så inderlig glad, og det faldt mig ikke ind, at der kunne være noget ondt i, hvad jeg gjorde. Da jeg mødte ham, standsede han et øjeblik med studsen; han betragtede mig smilende, men berørte ikke med et eneste ord min forklædning. Derimod tog han min hånd og lagde den i sin

arm, hvilket han aldrig forhen havde gjort, og således gik vi vor vandring.

Jeg så ham i hans familie; jeg så den lykkelige, som ejede ham ganske; jeg kom hende i møde med en veneration, som et væsen, der måtte være af en højere natur, for at fortjene en sådan ledsager. Men det var hende forbeholdt at kaste et lys for mig i mit eget indre; for skønt jeg med al oprigtighed måtte tilstå, at hendes ædle, fromme hjerte, hendes sunde, kraftige forstand, hendes umiskendelige kærlighed til ham gjorde hende denne lykke værdig, så følte jeg dog et slags ubevidst sky for hende, så var der dog ligesom en hemmelig stemme i mit bryst, der vovede at tilhviske mig: "Nej, nej! det er ikke, som det *skulle* være! som han fortjente det!" – Det gøs i mig, da denne tanke første gang blev klar i min sjæl; og de iskolde, jeg kunne næsten sige, spejdende blikke, som jeg stundom midt i den livligste samtale med ham mødte fra hendes øjne, den uro og bekymring, jeg til andre tider troede at læse i dem, vakte mig til en anelse også om det, der foregik i mit eget inderste. Men denne anelse? om han kendte den? om han delte den? O, denne tanke var endnu så bly, at den ikke dristede sig til at træde klart frem, endsige at den nogensinde skulle have vovet sig til ord. Og trænger også en sådan følelse til den materielle tolk? Taler den ikke bedst ved sit hemmelige, ubeskrivelige, stærke og kun for de to indviede forståelige sprog?

Således hengik en del af sommeren. Vi sås næsten daglig, og når vandringen havde trættet os, eller hans tilsyn ikke fordredes på andre steder, lejrede vi os på en smuk afsides plet under et stort egetræ.

Det var en dejlig eftermiddag i august måned; solen var varm og gennem træerne så den mørkeblå, klare himmel ned til os. Men den himmel, som ellers lyste for mig. Var ikke skyfri som sædvanligt. Imedens vi nærmede os vort hvilested, havde vi haft en trætte, der, oftere gentaget, nu havde taget en alvorligere karakter. Den angik mig selv. Forhen havde han kun advaret; i dag dadlede han med mere strenghed et vist træk i min måde at være på. Jeg havde tid efter anden på de bedste anbefalinger ladet komme til min gård en billedhugger, en maler, en arkitekt og en ung lærd, der hver for sig skulle restaurere malerier, gøre forandringer ved bygningen og dens dekoration, og ordne min egen og den afdødes store bogsamlinger. Tillige besøgte et par unge herrer fra nabolaget mig jævnligt. Den måde, hvorpå jeg behandlede og omgikkes disse personer, var genstanden for hans kritik.

"De kender ikke mit noble køn, fru grevinde!" sagde han med en lidenskabelig bitterhed, der hos ham var mig fremmed og påfaldende, "dertil er De og Deres tanker endnu alt for rene. Det er jo højst uskyldigt, ja endogså priseligt, at De i Deres mangel på erfaring gerne i en udmærket mand også vil forudsætte et udmærket menneske. Men den, tør jeg sige det, lidt vel stærke livlighed, hvormed De udtrykker den varme interesse, De føler for alt stort og smukt, hvor De så træffer det, får *altid* udseendet af kærlighed til personen. Det ser kun således ud, det ved jeg, og det er ikke Deres hensigt at vække slige tanker hos hver enkelt af disse herrer; men, tro mig, det sker! Thi De aner ikke, at De, mens De med Deres hele varme, rene hjertes glæde viser Dem taknemmelig ved ret levende at beundre en eller anden udmærket gave hos en sådan mand, ja

anser det i Deres taknemmelighed for Deres pligt at interessere Dem for hans personlige velværen og øvrige anliggender, selv imidlertid lønnes med den sorteste utaknemmelighed. De vover intet, siger De? De har god tro til menneskene, mener De, fordi De selv er god? Én, påstår De, er for stolt til at ville være slet, en anden imponerer De selv, en tredje er så barnlig, uskyldig og ubetydelig – tilgiv mig, jeg kan næppe bare mig for at le! – Men ved De nu vel, Deres Nåde! mens De nu med tindrende øjne, med højtrødmende kinder, med Deres dejlige hoved hældet lidt til siden og med et smil på ansigtet, som Himlens engle måtte misunde Dem, sidder og taler ret fortroligt med en sådan herre og interesserer Dem, ikke blot for hans videnskab eller kunst, men for hans private glæder og sorger og ret går ind deri, som en gengæld for den glæde, opmuntring eller belæring, hans evner og duelighed har forskaffet Dem, – ved De så, hvad en sådan herre tænker? Han tænker ved sig selv: Hun er forelsket i mig! og siger siden enten med et tvetydigt smil eller med utvetydige ord højt til sine kammerater: "Når jeg vil, så tilhører hun mig," – at sige, *dette* oversat fra et meget drøjere sprog, som jeg i Deres nærværelse hverken kan eller vil betjene mig af. For så uskyldig, som De selv ved at Deres fremgangsmåde er, så lidt forstår en mand i almindelighed at vurdere den: han tilskriver alt sin egen persons elskværdighed. De siger, at De ikke vil være anderledes, og at De viser Dem, som De er? Jeg vover at benægte det; De er egentlig langt bedre, end De i disse tilfælde viser Dem, og i grunden kunne disse herrer fra en vis side betragtet være noget undskyldte! – Og hvor ofte, Deres Nåde! har De ikke selv måttet erkende, at De har taget fejl? Var da i begyndelsen Deres

begejstring – som De kalder det – overilet og overdreven, så var Deres modbydelighed det siden, ved nærmere betragtning, ikke mindre; Deres dadel kendte da ingen grænse. Og kan nu virkelig de få øjeblikkes begejstring – når det endelig skal hedde så – kan *den* godtgøre Dem den smerte, De må føle ved så ofte at se Dem skuffet? eller er *den* vederlag nok for at der *kan* siges – selv med skin – sådant – å, tvivl ikke, Deres Nåde! jeg sværger Dem til, endogså de mest dannede, de genialeste, de tilsyneladende mest ærbare blandt disse herrer skamme sig ikke ved slige ytringer. Jeg harmes alene ved tanken derom, og De – var De min søster eller – men, jeg beder Dem, fru grevinde! tilgiv mig min varme, De har jo Deres frihed og ved vel sagtens bedst, hvad der tjener Dem!" Her tav han.

Dette var indholdet omtrent af vor trætte, naturligvis afbrudt ved mange heftige indsigelser fra min side. Jeg gjorde disse, fordi jeg til fulde følte mig angerløs og nødig ville lade mig indskrænke i min frihed, da jeg ikke misbrugte den. Men mit dårlige hjerte jublede dog denne gang tillige ved den tanke: "Skulle han være lidt jaloux?"

Mødige af vandringen og ophidsede af den ivrige samtale kom vi til den store eg. Han kastede sig i græsset og hvilede sit hoved mod træets rod. Jeg stod foran ham, støttende mig på hans riffel, som jeg ofte bar, fordi det morede mig at håndtere det uvante våben. Mine kinder og min pande glødede, og da jeg forgæves i mine trøjelommer havde søgt et tørklæde, sagde jeg: "Gid jeg i dette øjeblik var et fruentimmer, for at have lov til at bruge en vifte!"

Han tav, som om han ikke havde hørt, hvad jeg sagde, og betragtede mig med et så underligt, gennemtrængende blik, at

jeg også forstummede. Endelig svarede han lang tid efter: "Et tørklæde kan vel gøre samme gavn, Deres Nåde!" og tilkastede mig, uden at rejse sig, sit hvide batistes tørklæde.

"Ha!" råbte jeg, idet jeg greb det i luften, "sultan! er jeg Deres slavinde?"

"*Min* slavinde?" sagde han, "ak, jeg ligger jo sønderknust for Deres fod!"

Jeg stod et øjeblik som forstenet, som beruset og troede næppe mine egne øren; for han sagde denne tilsyneladende fade kompliment med en stemme, der fortolkede den, så blød og inderlig, med et smil så elskeligt, med et blik fra de sorte øjnes dyb, så sværmerisk, så henrivende! Jeg vaklede, det glimtede for mine øjne, jeg lod riflen falde, og glemmende alt på jorden og i himlen, sank jeg på knæ i græsset, trykkede hans knæ til mit bryst og kunne af mit overstrømmende hjerte ikke frembringe andre ord end: "O, du mit liv, du min sjæl!"

Han rejste sig halvt op; han var bleg, og en tåre glimrede i hans øje. Med et udtryk, som jeg aldrig glemmer, smeltende og dog så mandigt, sagde han sagte: "Ja, du har sagt det, Beate! mit liv er dit! min sjæl tilhører dig! Men," lagde han til med usikrere betoning, "fra i dag af ses vi ikke oftere!"

"Hvad siger du?" råbte jeg afsindig af fortvivlelse, idet hele min skæbnes rædsel pludselig stod klar for mig. "Hvad siger du? *Mig* vil du forstøde? *Mig* vil du nu forlade? *nu* da du tilhører mig? *nu* da du ved – nej, aldrig! før skal jeg –" og jeg greb den på jorden henlagte riffel, spændte hanen og rettede løbet mod hans bryst.

"Du har ret! Du har ret!" sagde han med ilsomhed og ængstelse, som frygtede han min modsigelse, "så elendig som

jeg nu er, så tilhører jeg dog dig, du engel! tag da mit liv! tag hvad dit er!" og han greb med heftighed om riffelpiben med begge hænder, trak den med magt til sig og trykkede mundingen fast mod sit bryst. Ved denne bevægelse gled min finger ned på aftrækkeren, og idet han sukkede: "Beate!" fo'r skuddet gennem hans hjerte.

Knaldet og stødet af geværet bedøvede og kastede mig over ende. På alle fire krøb jeg sitrende hen til ham. Han lå der, stille og bleg. Jeg tog hans hånd, den faldt straks ned igen. Jeg tog hans hoved mellem begge mine hænder og trykkede mine læber til hans mund – første og sidste gang! – jeg stirrede ham ind i ansigtet! Øjnene var lukkede, men et himmelsk smil svævede om hans læber. Da sagde jeg ganske højt til mig selv: "Han er død!" Men næppe havde jeg hørt min egen røst, før en uhyre rædsel betog mig, alt svandt for mine sanser, og bælgmørk nat omgav mig.

Da jeg kom til mig selv igen, var det virkelig nat. Jeg lå udstrakt midt på gulvet i mit værelse. Hvorledes jeg var kommet did, vidste jeg ikke; med en søvngængerskes instinktmæssige bevidsthed havde jeg fundet hjem ad mine hemmelige veje, ja endogså låset min dør og drejet nøglen to gange om. Mine lemmer stivnede af kulde, tænderne klaprede i min mund, og dog bankede pulsen i tindingen, og øjnene brændte. Med et hastværk, som var jeg omsnoet af en slange, afførte jeg mig den mandlige dragt, gemte halv bevidstløs det usalige tørklæde i en sekretær, og kastede mig på min seng, hvor jeg – uden at kunne sove – henfaldt i en dump døsighed, hvis afskyelige drømme intet ord maler. Da fo'r jeg sammen; det bankede på min dør, først sagte, så stærkere. Hvert slag virkede

på mig, som om man glødende berørte de fineste nerver i mit indre, jeg måtte af al magt holde vejret for ikke at skrige højt. Da kaldte man på mig; det var min kammerpiges ængstelige stemme. Med yderste anstrengelse rejste jeg mig, slæbte mig hen til døren, åbnede den og sank atter bevidstløs om i pigens arme.

Lad mig forbigå min lange, min velgørende sygdom. Det var en hidsig feber, jeg fik; jeg var i lang tid uden bevidsthed, og man havde alt opgivet mig. Men døden var ikke barmhjertig, og jeg opvågnede til nye kvaler. Vel havde legemet ikke mere den kraft til at lide med hin første voldsomhed; men en nervesløvhed, en dødelig mathed hindrede ikke, at mit skrækkebillede ens og uforandret uafladeligt foresvævede mig. Hvor ofte har jeg ikke på mine knæ tigget Gud om forløsning fra dette liv! Hvor mange tusind beslutninger – den ene fortrængende, ophævende den anden – krydsede ikke i min sjæl! Den eneste, den naturligste, nemlig at angive mig selv som hans morderske, for at skaffe hende, den dybt krænkede, en oprejsning, en hævn, *måtte* jeg jo forkaste. Nej, hans navn måtte stå urørt, hans minde måtte leve uplettet.

Jeg forblev på min gård i den dybeste ensomhed; for min sindstilstand og mit svækkede helbred gjorde mig det utåleligt at se og høre det travle liv røre sig omkring mig. Fra omgang med omegnens beboere unddrog jeg mig også aldeles, og kun den gamle præst, den mand, gennem hvis hænder du, Camillo, modtager dette, var min selskaber og ville gerne have været min trøster. Ak, han vidste ikke, hvem han forsøgte på at trøste!

Ti lange år svandt hen, ti år, der for alle andre plejer at være livets blomst. Da kom det mig for øre, at din svoger, herr v. W.

ønskede at ansættes her i egnen, og at også du var nær ved at skulle vælge en karriere; og min beslutning var taget. Jeg flyttede til byen, og ved min indflydelse var jeg i stand til hemmeligt at bevirke din svogers ansættelse. Lige så omhyggelig for at skjule min medvirken søgte jeg også at være dig behjælpelig til at indtræde på den valgte løbebane; men denne gang strandede min plans hemmelighed på min lavværges, ministerens snaksomhed. Du erfarede, hvem du skyldte din lykke, som du kaldte det, og du ønskede at blive mig forestilt.

Her kunne mine bitre bekendelser ende; thi nu ved du jo alt. Mindes du ikke, hvordan vort første møde var? eller har du alt *nu* besluttet for evigt at glemme? Du anede ikke, med hvilken forfærdelse jeg så dig første gang træde ind til mig; denne ubeskrivelige lighed skræmmede mig til døden, og var mig dog så kær. Jeg blegnede og måtte blive siddende. Du bemærkede min forvirring, den smigrede dig vist; thi du smilede – o, dette smil! – da jeg sidste gang så det! – Du åbnede læberne og tiltalte mig, og din røst, denne kære, velkendte røst, som vakte tusind elskelige og smertefulde erindringer, bragte blodet atter til mine kinder og mit hjerte til at slå så heftigt, at jeg kun med møje kunne besvare din galante tiltale. Og vi sås atter og atter, og jeg levede op til et nyt liv. Behøver jeg at fortælle dig, Camillo! hvad der så skete? – – Men jeg måtte ikke være lykkelig, jeg fortjente det ikke, min straf var ikke endt, og Gud brugte dig som straffens engel. Du bredte det usalige tørklæde ud på mit skød, og jeg læste min brøde skrevet derpå; det blev mig en maner, at jeg *skulle* bekende og dog være fordømt; det

blev en hævner for den tid, jeg letsindig havde hendrømt om fred og lykke.

Når du modtager disse blade, er jeg alt i H. *Der*, på grænsen af vort fødeland, vil jeg vente dit svar. *Kan* du elske mig endnu, har ikke denne hånd – *denne* hånd bortstødt dig, så følg mig langt – langt bort herfra! Jeg vil da leve for dig, og du og din kærlighed ville give mig den fortrøstning og tro, at Gud ikke har forkastet mig aldeles, ville skænke mig et håb om nåde. Men forstøder du mig, vender du dig med rædsel bort fra mig, da – o, Camillo! jeg vedbliver dog at elske dig, jeg er dog for evig *din* B."

Da den unge v. G. havde fuldendt læsningen af foranstående, rejste han sig og gik længe tavs og heftig op og ned i værelset. Med et standsede han, lagde hånden på sit bryst og hviskede: "O, her er jo ingen tanke om kamp! Hun havde jo alt sejret i forvejen! men min moder?" og kastede sig med udbrydende tårer på sofaen. Da bankede det rask på døren, han åbnede den, og svogeren trådte ind; men dennes smilende, joviale ansigt lagde sig hurtigt i behørigt højtidelige folder, da han bemærkede den unge mands stemning,

"Hvad er der nu på færde? Jeg tror, Gud forlade mig! du har grædt!" sagde han lidt ærgerlig, "er det en maner at tage imod folk fra landet på? Var mit budskab af en sådan natur, at det kunne bringe en karl som dig til at – forlad mig, det er alt for underligt! Lad mig dog se de papirer!"

Hurtigt gemte legationssekretæren hæftet, idet han med dump stemme mumlede: "Du får det tidsnok at vide!"

"Å snak!" vedblev svogeren, "det er vel sagtens sådan noget her – hvad?" og pegede på hjertet. "Ja, det er nu det samme;

men gå mig nu ikke hen og gør dumme streger, for jeg har såmæn ikke talent til at passe på dig, sønnike!"

Næste morgen ganske tidligt fandtes den unge v. G.s værelse tomt, hans gemmer åbne, og på bordet lå en seddel, hvori han foreløbigt underrettede sin moder om, at han pludselig var blevet sendt bort til udlandet for kort tid. Hun modtog denne overraskende efterretning til svigersønnens store forundring med tilsyneladende rolighed; kun et smerteligt, bittert smil fløj over hendes ansigt, da hr. v. W. begyndte at spørge; men ikke med et eneste ord ville hun stille hans pinagtige nysgerrighed. Denne formåede ham da til endnu at forlænge sit ophold i hovedstaden, da han håbede, at tiden ville løse ham gåden. Dog da han endelig efter fire, fem dages forløb endnu slet intet havde erfaret, og just i postgården ville bestille heste til sin afrejse, modtog han en brevpakke. En seddel fra Camillo indeholdt følgende:

"Min ven! – Den foreløbige, korte permission, jeg ved min afrejse havde erholdt, agter jeg at udstrække til en formelig afsked. Indlagte ansøgning om entledigelse beder jeg dig indlevere på behørig måde. Grevinde v. L. er i går blevet min kone; jeg følger hende til Sydfrankrig, hvor hun i nogen tid vil opholde sig for sit helbreds skyld. Min moder har jeg endnu ikke tilskrevet dette; for uagtet jeg ved, at hun har intet mod denne forbindelse, så frygter jeg dog det første indtryk af efterretningen. Jeg beder dig derfor få forsigtigt som muligt at melde hende, hvad der er sket, og, om du kan, at blive hos hende i nogen tid. Om et par timer rejser vi herfra. Lev vel!"

"Nu har jeg aldrig set mage!" udbrød herr v. W. og klappede papirerne sammen med begge hænder. "Hvad skal nu alt dette

betyde? Den stakkels mama! jeg må sågud hjem og trøste hende, det bedste jeg kan! – Hm! hm! Er det ikke, som jeg altid har sagt: det er bestemt en heks, den lille grevinde!"

Note 1:

Etourderi: Tankeløshed. *Red.anm.*

En aftenscene

I et rummeligt og meget rigt dekoreret værelse sad en mand ved sit skrivebord, som var stillet midt på gulvet, og skrev meget ivrigt med en utrolig fin håndskrift i en stor foliant. Salens smykke bestod for det meste i store boghylder og skabe, hvis halvåbne døre lod se en mængde fysiske og kemiske instrumenter, kolber og retorter og deslige, antikviteter og kunstsager. Oven på skabene stod buster af oldtidens berømte mænd og på siderne hang en del tørrede planter i glas og ramme. De tomme pladser på væggene var udfyldt med skilderier, til dels efterligninger af udmærkede maleres arbejder, dels italienske landskaber, blandt hvilke især flere udsigter fra omegnen af Florents. I et hjørne stod en afstøbning af den såkaldte medicæiske Venus, og lige ved siden af var et kvindeligt skelet stillet i samme attitude som gudinden. Lige overfor skrivebordet hang et herligt malet kvindeligt portræt således, at den arbejdende, når han så op, straks måtte møde de karakteristiske, sorte, ildfulde øjne, der med kærligt vemod syntes at søge hans blik. På den rigtforgyldte og smukt udarbejdede ramme var øverst anbragt en hertugelig krone. Loftets rige, hist og her forgyldte stukkatur, der forestillede en krans af genier, hvis arme og ben i hautrelief stak frem af skyerne, de svære, lange damaskes gardiner, der ganske dækkede vinduerne og holdt novemberkulden borte, så at man næppe hørte stormen, der larmede udenfor, et såre kunstigt sejerværk, som stod på kamingesimsen, og den lærdes eget udvortes, hans holdning, hans klædedragt, alt antydede rigdom

og kendskab til meget mere, end hvad ét land havde kunnet yde ham. Ejermanden kunne omtrent være halvhundrede år gammel; på sit udtryksfulde, kraftige hoved, hvis mørke øjne beskyggedes af stærke bryn, bar han en stor og meget rigt og sirligt buklet allongeparyk, hvis brede bukler dækkede hans skuldre. Den sorte fløjels dragt fremhævede det yderst fine, snehvide linned, som viste sig, hvor vesten var åben og ved håndleddet, og de krusede kniplingsmanchetter lagde sig langt ud over et par veldannede hænder, hvis smalle, langagtige fingre var smykkede med et par ringe med antikke, skårne stene.

Uret slog seks klare slag og spillede et lille flerstemmigt stykke. Da hævede manden pludselig sit hoved, lagde pennen bort, kastede sig tilbage i den højryggede, med plys betrukne lænestol og lod sine alvorlige, tankefulde øjne, man kunne næsten sige, med dyb længsel, hvile på det dejlige portræt, der smilede ned til ham. Ligesom vækkende sig selv af en drøm, strøg han sig hurtigt over ansigtet, rejste sig og gik over gulvet for at trække i klokkestrengen. Han haltede på venstre fod.

Lidt efter åbnedes døren, og den lærdes gamle, gråhårede tjener trådte ind med en stor kappe hængende over den ene arm, en sort baret og en stok i den anden hånd. Han satte langsomt lygten på gulvet, lagde kappe og baret på en stol og gav sig til at ordne på sin herres dragt; alt under den dybeste tavshed. Mens han med børsten just var ivrigst beskæftiget, drog han et dybt suk.

"Hvad fejler Jer nu igen, Martin?" spurgte herren smilende og i en venlig tone.

"Hvad *jeg* fejler?" svarede den gamle, vindtørre person i en meget gnaven tone, "jeg fejler ingen ting!"

"Der må dog være noget i vejen med Jer, Martin!" vedblev herren roligt og tålmodigt, "sig mig det kun! lad mig høre!"

"*Høre*?" svarede Martin med et eddikesurt smil i det magre ansigt, "det kan kun lidt hjælpe at tale til Jer om det, herr doktor! Høre *vil* I ikke, og se *kan* I ikke!"

"Sig kun frem! Hvad er da det, jeg hverken *vil* høre eller *kan* se? I gør mig ganske nysgerrig, Martin!"

"Ser I vel, herr doktor!" sagde Martin, idet han standsede med sin børsten og satte begge de trætte næver i siden, "ser I, der er nu den gamle Susanne, vor husholderske, det er dog et respektabelt kvindemenneske, som ikke plejer at fare med løgn, og hun vil sætte sin himmerigs-part i pant på, at junker Povisk – herren kender det navn alt for vel! – render efter jomfruen, at han digter elskovsviser til hende, kalder hende sin rosensblomst og sådan noget, synger dem for hende, og besøger hende hver dag, Gud lader skabe; men doktoren træffer ham aldrig der! Og denne monsieur burde dog rigtignok betænke, hvad herren har gjort for ham!"

"Å, hvad ved du, gamle Martin?" afbrød doktoren ham.

"Hvad jeg ved? har ikke den gamle Susanne fortalt mig det hele, rub og stub? Var ikke herrens herr fader – nu er han salig hos Gud! – var han ikke præst på denne junkers herr faders gods? Jog ikke herremanden, herr Povisk, herrens herr fader fra hus og hjem som en hund og det med vold og uret? Lå så ikke lang tid efter, da herren og jeg var kommet hjem fra den lange rejse, denne vindspiller af junker syg og dårlig her i København og kunne hverken leve eller dø, og de andre doktorer, mester

Fuiren og mester Zahlmann og doktor Bonerius, gik de ikke alle sammen til ham og lappede på det usle skind; men kunne de holde pjalterne sammen? Så blev da herren hentet, og da så herren havde set på ham og skrevet ham en lægedomsdrik op og kom næste dag for at se til ham, havde han så taget den ind? Nej mæn havde han ikke! Han tænkte i sit onde hjerte, at herrens hjerte også var ondt, han var bange, at herren ville hævne sig på ham for al den tort og uret, der var sket herrens herr fader ved den gamle herr Povisk. Men så talte herren alvors og fredens ord til den unge og fik ham trøstet og fik ham til at tage ind, hvad godt var mod sygdommen, og så kom han sig og er nu så rask og frist på det, som nogen, der spanker med vide pumphoser, højrød plumage i hatten og kården under armen her på vore gader!"

"Nå, så alt det har den gamle Susanne fortalt Jer, Martin? men hvad ondt er der i det?"

"Hvad ondt? *deri* er intet ondt; men at denne samme junker, på hvis hoved herren har sanket gloende kul –"

"Det var jo ikke ham, gamle dåre! der mishandlede –"

"Ja, det er det samme! det var dog hans blod! Denne junker, siger jeg, han er nu så utaknemlig og vil berøve herren – – ja, men sandt er det, *hun* burde skamme sig langt mere; men hun har da heller ikke bedre forstand, at hun kan kaste sine øjne på en slig fant, når hun har en fæstemand, der havde kunnet, hvis han havde villet, være husbond til *sådan* en engel – Gud glæde hende!"

Ved disse ord holdt Martin atter op at børste, og både hans og herrens øjne faldt uvilkårligt og ligesom andægtigt hen på det

dejlige, kvindelige portræt, der fra væggen i lampens stærke belysning så ned til dem.

"Ja – hold nu op! det er mer end nok både af det ene og det andet!" sagde den lærde rask, og vendte sig som utålmodig til stolen, kastede kappen om skuldrene, greb stok og baret og gik hurtigt foran den gamle tjener, der bar lygten.

Det var mørkt og ensomt på gaden; vinden drejede de pibende skilte og klaprede med vinduesskodderne, hist og her øjnedes en enkelt vandrer, ligeledes ledsaget af en lygte, der måtte vise foden vej på den ujævne stenbro og advare for rendestenene, som ved regnen var blevet til rivende strømme, og det varede længe, inden øjet, bortvendt fra lygtens tarvelige lys, kunne vænne sig til og gennemtrænge mørket og skelne omridsene af de spidsgavlede huse med deres bislag og karnapper og af træerne, der, hvislende i vinden, hist og her stod langs med husene. Den lærde og hans gamle tavse følgesvend drejede just om i en gade, hvor de på den ene side havde en høj havemur, og for enden af hvilken de kunne skimte to runde, spidse tårne i ringmuren. Ned ad dørtrappen fra et hvidtmalet, anseligt hus sås en sort figur, indsvøbt i en kappe, at snige sig langs muren og forsvinde i mørket.

"Der går han, ved den levende Gud!" udbrød med ét den gamle tjener.

"Hvad siger I?" spurgte doktoren og standsede.

"Jeg siger," vedblev Martin ivrigt, "at var I kommet ét minut før, ville I have fået troen i hænde, herr doktor! thi der gik nu junker Povisk ud af provstens hus i dette hellige øjeblik!"

"Og jeg siger Jer nu én gang for alle, min gode Martin!" sagde doktoren i en streng, men dæmpet tone og stødte derhos så

hårdt i stenene med sin stok, at den gamle fyr forskrækket trådte et skridt tilbage, "jeg siger Jer, at hvis I en eneste gang endnu kommer til mig med sådan eller lignende løs snak, så er det ude mellem os, og I kan søge jert brød, hvor I ellers vil!"

Under denne tiltale havde tjeneren forsigtigt ladet lygtens fulde skin falde på herrens ansigt, og følte sig i skyggen lige så tryg og sikker som strudsen, når den, forfulgt, stikker hovedet ind i en busk og tror sig skjult for jægeren. Herren fortsatte sin gang uden at oppebie et svar, og nåede snart til provstens store hus, hvor han hurtigt steg op ad stentrappen og bankede stærkt på med den blanke dørhammer. En pyntelig stuepige, med en brændende lampe i hånden, åbnede døren.

"Guds fred og godaften, Pernille! Kan jeg hilse på jomfruen?" spurgte den lærde venligt.

"Jo, herr doktor!" svarede pigen med et polisk smil, "jomfruen har såmæn ventet Jer længe!"

"Så kom igen, Martin! med lygten klokken ni!" sagde doktoren og steg op ad de brede, bonede trapper. Det første værelse, som han trådte ind i, var stort og velsmykket. På begge sider af indgangsdøren hang to store spejle i brede, snørklede rammer af ibenholt; de folderige gardiner, de højryggede stole, betrukne med forgyldt, presset læder, de ciselerede lampetter på væggene, det brogede gulvtæppe, der ovenikøbet beskyttedes mod smuds og slid ved lærredsbetræk fra dør til dør, antydede, at husets ejermand, Hans Højærværdighed, mester Niels Pedersen Bjørn eller, som han i sine skrifter kaldte sig, *Doktor Ursinus*, var en velstående mand. Efter at have lagt kappe, stok og baret fra sig, trådte den lærde ind i et andet, ganske lille

kammer, hvorfra et venligt lys vinkede ham, og hvor den knitrende ild i kaminen udbredte en behagelig varme.

En ung pige, høj og fyldig, iført en med sort foerværk bebræmmet, brun fløjels pelisse, der, åbenstående, hævede barmens og skuldrenes blændende hvidhed, og med en hue af samme stof, så lille, at den kun dækkede nakken og lod se det rige, gyldne hår, hvis farve nuomtide ville kaldes rød og med stor uret fordømmes, rejste sig fra sin kunstigt drejede rok, og kom den indtrædende i møde. Om hendes meget lille, rosenrøde mund sitrede et smil, og de mørkeblå øjne tindrede skalkagtigt under de lyse øjenhår.

"Ih, se godaften! Han lader længe vente på sig, min hjerte!" sagde hun med en sølvklar stemme, "jeg har nu siddet her muttersalene og talt minutterne!"

Mens hun sagde disse ord, sendte hun over hans skulder et hurtigt blik til stuepigen, der endnu dvælede ved døren, og modtog et lignende, som det syntes, beroligende fra dennes livlige øjne, hvorpå hun fjernede sig. Under denne stumme, betydningsfulde samtale svarede den lærde:

"Er dette ikke den sædvanlige tid, da det er mig tilladt at besøge hende, min yndige jomfru?" og trykkede et ærbødigt kys på hendes snehvide, buttede hånd, som han holdt i sin. "Alene, siger hun, har hun siddet? Er da ikke hendes faster og provsten hjemme?"

"Nej, der kan han nu selv se, hvor meget jeg længes efter ham: provsten og min faster er begge to til bryllup. Ved han ikke, min hjerte! at borgemester Andersen i dag gifter sin yngste datter, Carine, bort? Hun får en fornem én fra Jydland, som har gruelig mange penge. Jeg var også indbuden til gildet, og jeg ved

bestemt, jeg havde fået mig en lystig dans i aften; men jeg holdt mere af at blive hjemme og tale et par gammensord med ham, min hjertensven! – Men sid dog ned!"

Med disse ord trak den livlige blondine en stor lænestol hen til bordet og satte sig selv igen til sin rok.

"Nej, min hjerte!" sagde den lærde smilende, mens han satte sig i stolen og med inderlig glæde betragtede sin unge fæstemø, "nej, jeg har intet hørt om dette bryllup!"

"Ikke det? Det var da løjerligt, det! Sligt går jo fra hånd til hånd videre ligesom mursten! Jo, det skal være et meget stadseligt gilde; Pernille har været i kirken og siden henne og kigge ind ad vinduerne. Hun sagde, der var så mange mennesker, så mange lys og sådan dejlig musik! og bruden var så pyntet, sagde hun, og så så fornøjet ud! Ja, se, sådan en rig, pyntelig brud kunne han nu også have haft, min hjerte! men han ville nu endelig have mig, og jeg har ingen ting!"

"Hun har ingen ting, min dejlige Abigael? Er hendes fromme, trofaste hjerte, er hendes altid så sirlige kløgt og angeneme tale, er hendes snildhed og huslige flid da for intet at regne? Og hvor smuk og yndig er hun så ikke – i det mindste for mine øjne!"

"Å, ved han hvad! jeg er slet ikke så from, som det lader, jeg kan være slem nok, må han tro! Og køn er jeg nu slet ikke! De drillede mig og kaldte mig altid Rødtoppen, da jeg gik i skole, fordi jeg har dette Judashår!" sagde Abigael smilende, idet hun med sine mælkehvide fingre strøg de rige, glimrende lokker fra panden og hævede sig i sit korset, så at de runde skuldre og den blændende barm tydeligt viste deres fylde.

"Nej, min hjerteven! Han lokker og smigrer kun for mig; han ved alt for vel, hvad unge kvindfolk gerne gider høre. Han er nu

så – jeg ville sige, han er nu ingen ganske ung svend mere, han har været meget om i verden og ved nok, hvordan verden er. Har ikke min faster selv, men især provsten fortalt mig om ham, dengang da begge to stod i det ottende kompagni studenter under herr Truels Smidts fane og sloges med svensken? Da var han vist en vild én! Hau skal da forresten ikke være bange; for min formynder, provsten, har ikke fortalt andet om ham end godt og ære. Ja, han sagde, at han, min hjerte! var én af de tapreste i det hele kompagni, og havde stået og skudt – jeg ved ikke hvor mange svenskere på pelsen; men det sagde han da også om sig selv!"

"Ja," svarede den lærde med beskedenhed, "vi sloges, det bedste vi kunne, vi var med, hvor det gjaldt; men det gjorde så mange andre foruden os! Mange bed i græsset, og jeg må jo være glad ved og prise Gud for at være sluppet med et hårdt sår i denne fod, som en kugle gerne ville have taget rent bort; – jeg beholdt den, men jeg halter stærkt, som hun ser!"

Den unge pige slog øjnene ned og tav et øjeblik. Derpå så hun rask op og sagde smilende:

"Ja, men det var det, vi kom fra: han er en smigrer, er han, og hans tunge kan sige så mange ting – hvorfra kommer alt det?"

"Det kommer fra hjertet, min fæstemø!"

"Ja, men hjertet må have haft en god øvelse i sine – – i sine tidligere dage! Hvem har det øvet sig hos? Jeg har så tit villet spørge ham derom; han må ikke bilde mig ind, at han altid har været den, han nu er. Forleden snakkede jeg med hans husholderske: jeg må jo vide, hvordan det går til i hans hus for fremtidens skyld. Den gamle Susanne vidste dog at fortælle mig lidt; men rigtig underrettet var hun dog ikke. Er det nu

f.eks. virkelig sandt, hvad hun sagde, at han havde kunnet få en prinsesse til kone derude i Italien eller hvor det var?"

Den lærde tav og så alvorligt ned foran sig.

"Nå, er der nu noget ondt i det, jeg har sagt? Er det ikke sandt? eller tør han ikke fortælle mig noget derom?"

"Tør?" sagde doktoren smilende lidt vemodigt, "jo, det ved den gode Gud, jeg tør, og behøver ikke at skamme mig, hverken for min egen eller andres skyld!"

"Nå, så fortæl da mig lidt derom," sagde Abigael og satte rokken i bevægelse med sin lille fod, "jeg er gruelig nysgerrig, og jeg gider så gerne høre på fortællinger!"

"Gerne, min engel! hvis det blot kan more hende, så vil jeg da fortælle hende alt, hvorledes det egentlig forholder sig med det, den gamle Susanne har sladret om, og hvorlunde det hele er tilgået. Men hun må ikke vente noget eventyr; det er en meget naturlig, simpel og sandfærdig historie. – I det land Toscana, som er en ringe part af Italien eller Vælskland, ligger en stor og såre yndefuld stad, som hedder Firenze eller, som vi siger, Florents. Den er hovedstaden i landet, og ligger i en bred dal, næsten på alle sider begrænset af skønne, med skove, vinhaver, byer, slotte, klostre og landsteder besåede bjerge. En strøm eller flod, som hedder Arno, deler den højst sirligt byggede stad i to dele, som forbindes med hinanden ved flere broer; disse såvelsom byens paladser, torve, kirker og teatre er på det herligste smykkede med billedværker. En klog regering og indbyggernes egen flid og snilde har gjort land og stad rige og mægtige; handel og vandel, skønne kunster og alskøns vidskab blomstrer der i fuldt flor. Det er et dejligt og kvikt folkefærd, så belevent og fint i sine manerer og skikke, at de fleste blandt

vore fornemste junkere gerne kunne have godt af at tage lære i levemåde af en silkeværversvend fra Florents. Men de er forresten slet ikke at stole på, som næsten alle folkefærd i de hede lænder. Ved visse lejligheder viser de megen pragt og pomp, men er ellers surfittige, gerrige og nærige; udvortes venlige og huldsalige, gemmer de i deres hjerter underfundighed, lumskhed og grumhed: iversyge til raseri på deres egne kvinder, efterstræber de med raseri letfærdigen andres; dolk og gift sparer de ikke, når det kommer dem an på at købe og stille hjertets og livets mest brændende og pinende smerte, hævntørst og skinsyge. Dog enhver sådan dåd, hvortil der hører mod, udretter de ikke selv; dertil er de for feje. Højmodighed, troskab, tapperhed fremtræder kun på deres teatre, hvor disse ord udtales med stor brask og bram. Nej, vil de hævne sig, da betaler de en andens hånd for det hemmelige dolkestød, det snigende giftbæger, der skal slukke deres had og svale deres lidenskabs glød. Deres kvinder er dejlige at se til, de har en prægtig vækst, ravnesorte hår og flammende øjne; men det er slanger i en glimrende, broget ham, lige så lidt kyske som aben, lige så lidt ærlige som katten. Til al slags kunst har de af naturen store gaver, og deres billedværker, såvel med farve som med sten, så og deres poesi overgår næsten alt, hvad det øvrige Europa hidtil har frembragt. Deres musik klinger lifligt; men med undtagelse af nogle kirkemesser og salmer er den *alene* for sansen, blød og kvindagtig, uden forstand eller hjerte; den lokker vel ofte tårer frem, som ved en sanselig, en hysterisk nerverystelse; men den hverken styrker eller hæver ånden!"

"Ih, Gud hjælpe mig!" sagde Abigael leende, "det må jo da være et dejligt land! Der gad jeg nok hen! Er mandfolkene også

rigtig kønne der?"

"Som man antager, er de i almindelighed ikke så skønne som kvindfolket. Dog, hun siger vel kun så for skæmt, at hun gerne gad der hen, min hjerte? Hun må tro mig på mit ord, som idelig vil kunne stadfæstes ved erfaring, at skønt dette folk af Herren besidder en rigdom af evner og gode såvel åndens som legemets og naturens gaver, så går dog den største og bedste part rent til spilde og navnligen det, der skulle hæve mennesket opad fra denne mørkets dal til et renere og bedre lys; såvel deres gejstlige som verdslige opdragelse er ikke skikket dertil. Men om en stamme end er nok så rådden og forældet, så har hun dog vel ofte bemærket, at den hist og her kan skyde én og anden frisk gren, som da kan bære smuk og god frugt. Således findes også her imellem så meget slet, enkeltvis noget godt; og jeg – især jeg måtte kalde mig selv meget utaknemmelig, hvis jeg ikke af mit ganske hjerte erkendte og tilstod dette; for jeg har erfaret det. Det var just St. Hans aften ved solens nedgang, da jeg, kommende fra pavens stad, det stolte Roma, mødig og træt anlangede til den skønne Arnostad. Velbevæbnet og i et talrigt rejsefølge havde jeg og min gamle Martin redet den ganske dag, og vi var ligesom kogte af solen og bedøvede af støvet. Jeg forfriskede mine kræfter ved et koldt bad og iførte mig en passelig dragt, og befandt mig derefter så vel, at jeg straks måtte ud at bese byen og den højtidsfest, som landets folk beginge til ære for dagen. Før jeg var helt færdig med min påklædning, var det alt blevet mørkt; for histnede mod syd har de næsten intet tusmørke, men natten falder så brat på, som om der pludselig blev lagt et uhyre låg over himmelen. Da tindrer de tusind og tusind klare stjerner ned fra den dunkelblå

hvælving, og milde vinde vifter og køler den lumre luft, og da kommer menneskene frem og nyder livet med jubel og sang til langt ud på natten; thi om dagen holder enhver, der kan, sig inde i skygge og rolighed. De rige og fornemme kører i deres forgyldte karosser i lange rækker langs floden frem og tilbage, mens folket i tusindtal sværmer om på gader og torve. Mit rejseselskab var spredt rundt om i byen; thi hver havde sine, til hvem han tyede hen. Alene gik jeg altså ud og blandede mig i den store vrimmel. Det var en lyst at se og høre, må hun tro! Alle de dejlige store huse og paladser var behængte med brogede kranse og farvede lamper, og begpander blussede fra tårnenes tinde. Langs Arnofloden især var det livligt og muntert. De murede bolværker, som indfatter bredden, og de trende broer, som i kort afstand fra hinanden forener de to dele af byen, var prydet med tusind lamper; hver bro på sin måde. Den ene f.eks. så ud som en by med gammeldags bygninger, tårne, gavle og svibbuer; den yderste til højre bar et stort grækisk tempel. På floden selv svømmede utallige både med stribede telte i alle farver, stærkt oplyste med lamper og blus, og i disse sad talrige, lystige selskaber ved lange borde, hvorpå der stod vinkander og blomster. Det var de fornemste af stadens familier, og enhver sådan herskabsbåd blev efterfulgt af en anden, hvori deres tjenerskab opførte den lifligste musik med instrumenter og sang. Kartoverne tordnede, lystilden susede og smældede, og raketterne knaldede højt i den mørkeblå natteluft! – Da jeg længe havde vandret om og vel var blevet træt, men ikke mæt af al denne herlighed, trådte jeg ind i ét af de mange trattorier eller spisehuse, der, stærkt oplyste og fulde af larmende gæster, indbød til hvile og forfriskning. Jeg trængte

mig ind gennem stimlen i de store, hvælvede, med lampetter og blomster smykkede sale, inden jeg fandt en plads for mig. Ved et langt og bredt, med vinkander, frugt og blomster rigt besat bord, fandt jeg et par stole ledige, af hvilke jeg indtog den ene. De øvrige gæster, der omringede bordet, var unge mænd og kvinder, alle bekransede med roser og vinløv på det lokkede hår. De var overgivne og vel til mode, råbte og skreg, skændte på opvarterne, drak og spiste, lo og sang. Skæmtefulde ord og vittig tale fo'r frem og tilbage over bordet, lige så glimrende som lystildens stjerner og kranse i nattens mørke; stundom traf det sig, at et indfald forfejlede sin virkning, eller mistede sin brod i utide, ligesom en raket undertiden kan springe, før den har nået sin højde, tæt ved jorden; da brusede det lystige kompagnis latter så meget des stærkere. Snart stod én, snart en anden op og sang enten et skæmtsomt rim eller en jublende sang til vinens eller elskovens pris; og var disse sange slet ikke viser, de forhen havde lært udenad! nej, de kvad, hvad der faldt dem ind i øjeblikket, og var end tankerne just ikke altid de mest udsøgte og klare, så strømmede de velklingende ord så meget desto rigere og fyldigere fra deres læber, og enhver sang blev da modtaget med håndklappen og jubel. Blandt de livligste og vittigste gæster bemærkede jeg én, som især var alle, og mig med, til moro. Han var den ældste og sad for enden af bordet og styrede af og til, ligesom en formand, munterhedens strømmende udbrud. Af statur var han meget lille; men når han sad på sin stol, skulle man have troet, det var en høj mand. Iført en med guld stærkt bebræmmet, højrød fløjels kjortel, det meget smalle, magre ansigt næsten druknet i en stor, sort paryk, hvorfra den krogede næse stak frem, som næbet af en

høg, og med et par øjne, sorte som stenkul, spillende og lynende til alle sider, bevægede han sig heftigt og livligt som en ungersvend, og når han talte eller sang, hvilket sidste han gjorde mesterligt, fægtede og slog han som rasende om sig med sine arme og sine små, hvide hænder, der skinnede af ringe med ædle stene udi. Det var ikke undgået min opmærksomhed, at han, straks ved min indtrædelse og da jeg satte mig ved bordet, med et listigt smil havde tilkastet mig ét af sine lynende øjekast; og mens jeg fortærede mit måltid og drak min vin, var jeg oftere genstand for hans blik. Disse blev stedse hyppigere, som det syntes, ansporede ved nysgerrigheden. Til sidst overmandede denne ham; han sprang op fra sit sæde og stillede sig op på bordet, hvor han, pegende med udstrakt arm på mig, med snurrig højtidelighed tilråbte mig på latin følgende ord:

Sig, fremmede! Hvorfra din fod
dig førte hid til Arnos flod?
O, sig mig, hvor din vugge stod?
Om sædelig og from og god
din hjemstavns arne du forlod?
Hvad eller vild, med dristigt mod,
nu ånder kun for strid og blod?

Leende rejste jeg mig også fra min stol og besvarede hans spørgsmål i samme sprog på vers, hvilke på vort modersmål omtrent kunne lyde som så:

Fra Nordens kolde regioner,
hvor Østersøens blå tritoner
i hornet støder vilde toner,
kom jeg til disse milde zoner,
hvor under laurens ædle kroner
jeg fandt, al skønheds rigdom troner!

Del hele selskab tilklappede også mig et mere velment end velfortjent bifald, og den lille mand spadserede midt imellem glas og fade og blomsterkrus lige hen til min plads og faldt mig om halsen."

"Ja, han kan rigtig gøre nogen pæne vers, min hjerte!" sagde Abigael smilende, "jeg gemmer både hans morsomme bindebrev, han sendte mig i fjor, og det dejlige nytårsønske med de kønne billeder på. Har han ikke selv skildret alle de søde englehoveder, som sidder mellem roserne?"

"Hun kan nok vide, min hjerte!" sagde den lærde, "at den, der ret vil studere naturen og dens frembringelser, kan have stor nytte af også at kunne afbilde, hvad han ser; og derfor har jeg lært mig noget lidet til at ridse, men det er ikke stort bevendt!"

"Men jeg hører endnu ikke et ord om prinsessen!" sagde Abigael, mens hun med møje skjulte, at hun var nær ved at gabe.

"Det kommer snart, min hjerte!" vedblev den lærde og lagde sig bekvemt tilbage i stolen, mens Abigael igen satte sin rok i gang.

"Den lille, fyrige mand havde næppe igen indtaget sin plads, før han atter henvendte ordet til mig og sagde:

"Siden I nu navnløs er optaget i dette hæderlige akademi og uden skjoldmærke har aflagt Eders første våbenprøve, så kunne

vi vel uden ubeskedenhed ønske at kende Eders navn?"

Knap havde jeg sagt ham dette, før han atter fo'r op fra stolen:

"Ah, signor Olao Borrichio!" råbte han, "så bringer I mig visselig budskab eller brev fra min og eders fælleds ven, Pallavicino, som alt har fortalt mig meget om Jer og kaldet Jer den unge, lærde hyperboræer!"

"Hyper –?" spurgte Abigael.

"Det betyder én, som er født og båren højt imod nord! – I sandhed, svarede jeg, så gætter jeg vel Eders navn, min ædle herre! Så er I sagtens messer Francesco Redi, Toscanos liflige sanger? og vil I sige mig, hvor I er at finde, skal jeg i morgen bringe Jer det brev, som jeg ganske rigtigt har modtaget til Jer fra den ædle Pallavicino!"

Han gav mig fornøden underretning, og da det alt var langt ud på natten, skiltes selskabet ad, og jeg vandrede til mit herberge. Næste dag bragte jeg brevet til min nye ven, men fandt ham ikke selv hjemme. Et par dage senere, da jeg netop sad og arbejdede, meldte min tjener, Martin, der har fulgt mig på alle mine rejser, at en fremmed mand ønskede at få mig i tale. Jeg bad ham straks at indlade ham. Det var Francesco Redi. Efter de første vidtløftige komplimenter kastede han sig i en lænestol og betragtede mig i nogen tid tavs med sine skarpe, gennemtrængende øjne.

"Sidst vi sås," begyndte han endelig, "da var jeg lystig og overgiven; dette er egentlig så mit sind. Men enhver ting til sin tid! Hvad jeg i dag har at tale med Jer om, er af en så alvorlig natur, at selv Pulcinella derved måtte lægge dæmper på sit lune. Hør mig! og sig mig åbent og ærligt eders mening! Messer

Pallavicino, vor højt ærede ven i Rom, fortæller mig blandt meget andet godt om Jer også, at I, herr doktor! har haft det held i Rom at foretage og tilendebringe adskillige lykkelige kure i sådanne tilfælde, hvor de andre herrers lærde forstand stod stille. Er I virkelig en sådan heksemester, som han beskriver Jer, så er I kommet hertil som en engel fra Himmelen. Vi ejer nemlig her i denne velsignede by blandt andre store skatte en prinsesse, ret et nådens barn for Gud og mennesker, vor hertugs yngste søster, lige så from som forstandig, lige så god som dejlig! Men Herren har straffet vore misgerninger på hende. Hun er og har længe været syg; en feber, så hårdnakket, at ingen af vore dueligste og berømteste læger, ikke de kraftigste lægemidler, ikke den ømmeste pleje, ikke vore bønner og faster og valfarter og processioner, ikke de helligste relikviers berørelse har kunnet få bugt med den, har nu i lang, lang tid fængslet hende til sygelejet, bragt hende døden nær og berøvet vore øjne synet af det elskeligste, jorden har i eje. Her må I prøve, hvad Eders kunst formår; I må og skal; og jeg skal måske være den lykkelige, som bringer hjælp og trøst i Eders dyrebare person! Ikke sandt? I er ikke bange af jer?"

Jeg forsikrede ham naturligvis straks om den glæde og gode vilje, hvormed jeg ønskede at efterkomme det forlangende, hvortil han synes at sætte så stort håb, mindende ham derhos dog om, hvem vi alene skulle sætte vor lid til, samt gørende ham opmærksom på det højst ufuldkomne og uberegnelige i den videnskab og kunst, jeg havde gjort til mit livs studium, og hvorpå han ville bygge. Men alle disse forestillinger eller – som han kaldte det – prædikener hørte han kun halvt på, og slog dem i sin livlighed hen i vind og vejr, idet han på den anden side

med glimrende farver søgte at udmale mig den lykke og salighed, jeg herved kunne erhverve mig såvel her som hisset.

"Alt dette," sagde han, "kan nu være godt nok! Jeg stoler nu engang på Jer, signor Olao, og i morgen den dag kommer jeg, når jeg har beredet Eder vej, for selv at afhente Jer til den syge engel!"

Da stadens mange, højtklingende klokker næste morgen ringede til ottesang, og jeg havde fuldendt min påklædning, kom den ufortrødne sanger igen til mig.

"Evviva! Messer Olao!" råbte han, da han så mig, og svingede med begge arme, "jeg har formelig ordre af Hans kongelige Højhed, hertugen selv, at føre Eder til prinsessen, og I skal i det mindste se hende og sige Eders mening om sagen, om så det hele misundeligste fakultet i verden satte sig derimod. Kom, kom! Lad os ikke nøle!"

Vi gik da sammen gennem byens gader til det prægtige, store hertugelige palads, hvis haller jeg ikke uden nogen hjertebanken betrådte. Op ad de brede marmortrapper, gennem lange gange og rigtforsirede værelser førtes vi af en tjener til prinsessens forgemak. Her lod Francesco Redi mig stå, med betydende, at han ville melde min ankomst. Mens jeg stod der og morede mig med at betragte de kostelige malerier, der dækkede væggene, hørte jeg i sideværelset opstå en samtale, der lidt efter lidt blev meget højrøstet, og snarere lignede et skænderi end en venskabelig meddelelse. Skønt det nu er italienernes vis at tale, selv om de ubetydeligste ting, med heftighed og, som det må synes os, overdreven varme, så måtte jeg dog af enkelte udtryk antage, at der her var noget alvorligt på færde; og da jeg hist og her tydeligt skelnede ord som

"landløber, fremmed, barbar, kætter," så kunne jeg så omtrent slutte mig til, at trætten drejede sig om min ringhed. Lidt efter lidt sagtnedes stormen, og det varede ej længe, før min ven, digteren, med gnistrende øjne og blussende kinder atter trådte ind til mig og bad mig i en meget bestemt, men rolig tone at behage at følge ham. I det værelse, som han åbnede mig, forefandt jeg tre andre herrer. Af deres ordensdragt at dømme anså jeg dem for hoflæger og medlemmer af fakultetet; og jeg tog ikke fejl. De så alle meget ærværdige og statelige ud, og kom mig med den største venlighed sødt smilende i møde, idet de alle tre beklagede, ikke før at have vidst noget af min ankomst til staden: de ville ellers, sagde de, have opsøgt mig og været lykkelige ved at kunne øse af mine kundskabers rigdom. Jeg tog disse overdrevne høflighedsytringer for, hvad de var. Dog havde jeg ikke alt tidligere været så godt vant til de vælskes utrolige falskhed og store forstillelse, så ville den yndefulde naturlighed, hvormed de sagde det modsatte af, hvad deres hjerter tænkte, let have kunnet føre mig bag lyset. Men jeg var ved mangen erfaring blevet klarsynet nok, og jeg øjnede det bitre had og den gustne misundelse bag den smilende maske. Én iblandt dem, den yngste, en udmærket dejlig mand, stor og velvoksen, med et kulsort, fint kruset skæg, men ret med et skurkagtigt, sødligt ansigt, lod sig det især, som det syntes, være magtpåliggende at forsikre mig om sin højagtelse, ærbødighed, og at bede mig om mit venskab. Da den evige komplimenteren var endt, trådte en kammerfrøken ind og meldte, at Hendes Højhed, prinsessen, nu var beredt på at modtage den fremmede læges besøg. Jeg fulgte med hende, og gennem et par andre værelser førte hun mig ind i den syges sovegemak. I en såkaldet tronseng, hvis

svære, røde fløjels gardiner var kantede med guldfrynser og optrukne ved gyldne snore med nedhængende kvaster, lå hun med tillukkede øjne og let åbnede læber, under et stukket, hvidt silketæppe. Den gamle gejstlige, som sad ved siden af sengen, rejste sig og forlod med langsomme skridt værelset. På det bløde gulvtæppe nærmede jeg mig så sagte, at prinsessen ikke bemærkede mit komme, og ved tegn gav jeg den opvartende dame tilkende, at jeg ikke ønskede, hun endnu skulle forstyrre hendes ro. Længe stod jeg og betragtede hende. Hun kunne omtrent være atten år gammel; hendes sorte hår sammenholdtes bagved af et fint net, men foran deltes det glat ned om den skønne, hvide pande. Det ædeltformede ansigt og de på tæppet udstrakte hænder var så hvide som sne, og farven så gennemsigtig, at man tydeligt så de mørkeblå årer under huden. Efter at jeg i lang tid med øjet tilstrækkeligt havde undersøgt min unge patients tilstand, bad jeg kammerfrøkenen atter ved tegn forsigtigt at antyde hende min nærværelse. Hun bøjede sig sagte over den tilsyneladende slumrende og hviskede hende i øret: "Nådigste prinsesse!" Da slog hun øjnene op! Det syn glemmer jeg aldrig! De øjne var så sorte, så store og dog så fulde af mildhed og fromhed, at det ret var ligesom at skue ind i Guds himmel! Hun smilede mat og pegede tavs på en stol, som stod ved siden af sengen. Efter at have bukket mig dybt, tog jeg plads og greb uden videre indledning hendes arm om det fine håndled for at undersøge hendes puls. Dog, mit hjerte barn! jeg vil ikke trætte eller kede hende ved en vidtløftig fortælling om, hvorlunde jeg lærte sygdommen og dens gang ret at kende, om hvad jeg anså for grunden til dens hårdnakkethed, ej heller om de midler, jeg anvendte. Hun ville jo desuden kun halvt forstå

mig. Det må være nok at bemærke, at hertugen, hendes broder efter dette første besøg, beordrede mig fri og uhindret adgang til den syge hver stund på dagen, og at prinsessen selv med stor tillid til mig og forhåbning på Guds hjælp ikke modsatte sig nogen af de foranstaltninger og forandringer, jeg ansåfornødne. Den unge læge, som jeg før omtalte, viste sig her som min ivrigste ven. Han besøgte mig daglig og gjorde små spadsereture med mig. Han var tjenstagtigheden selv, fulgte mig til slottet, hver gang jeg gjorde besøg hos prinsessen, tilbød sig at hente medicinen på apoteket eller at gå mig til hånde ved det, jeg tilberedte. Men jeg var på min post og ligeså snu som han. Jeg lod, som om jeg med stor glæde og taknemmelighed modtog hans håndsrækninger, og overdrog ham at tilberede en mængde forskellige af de lægedrikke eller andre sager, jeg forordnede. Men ikke et gran, ikke så meget som en dråbe af den medicin, hans hånd havde nærmet sig, kom over den syges læbe. I hemmelighed tilberedte jeg selv alt, hvad hun fik; ikke engang apotekeren blev betroet dertil, skønt jeg også hos denne lod hente forskellige ting, hvilke jeg alle kastede bort. Jeg havde indrettet det således, at man på slottet ingen tid på dagen og stundom, selv ikke om natten kunne være sikker for mit besøg; og det var ikke af vejen, for flere gange traf jeg den unge læge, Don Marcello, der, før jeg kom, og så ham ofte til usædvanlige tider at snige sig om paladset og på de lange gange have samtaler med domestikker og hofbetjente. Imidlertid gjorde min faste alvor og udholdende strenghed sin gode virkning. Efter at allerede flere af de forskellige vendinger i sygdommen, som jeg havde med bestemthed forudsagt, var indtruffet på et hår, efter at flere svage kendetegn på bedring tydeligen havde

vist sig, begyndte man at fatte tillid til mig og min behandlingsmåde, og strengt at iagttage mine forskrifter. Det varede da ej heller længe, inden jeg ved Guds nådige bistand bragte feberen til at vige; og var dette til stor overraskelse for alle, men især til forbavselse, jeg kunne næsten sige, til forfærdelse for doktor Don Marcello. Uagtet han var så forsigtig som muligt og ikke ytrede nogen forundring, men endog hvert øjeblik forsikrede mig om, at han havde anet noget sådant før min ankomst, men at han rigtignok nu først ved min fremgangsmåde havde fået øjnene op og det rigtige syn på sagen; så bemærkede jeg dog stundom hos ham en vis uro og ængstelse, og ofte traf det sig, at jeg uformodet opdagede, hvorlunde han hemmeligt betragtede mig med øjne, hvori lumskhed og ondskab fremlyste. Men jeg forholdt mig rolig og var glad og takkede Gud for det heldige udfald af mine bestræbelser, og vedblev med den yderste flid og omhu at behandle min patient, mens forresten alle, såvel høje som lave, der knap før havde set til mig, kappedes om at vinde mit venskab.

Det var just i den hedeste tid af året, i slutningen af juli måned, da feberen blev sat. Det kom nu især an på at hindre et tilbagefald og at gengive den syge de kræfter, hun så ganske havde mistet i den lange tid, sygdommens gift havde raset. Staden Florents ligger, som jeg har sagt hende, i en dal, næsten på alle kanter omgivet af bjerge. Som en følge heraf er sommerheden der så meget mere trykkende og besværlig, fordi ingen vind ret kan få frihed til at køle og forfriske den stillestående, ophedede luft. Den stakkels lille prinsesse –"

"Men sig mig dog, hvad hun hed!" sagde Abigael ligesom lidt utålmodig.

"Hun hed Laura Maria de Medici," sagde herr Oluf Borch smilende, "er det ikke et smukt navn? Nu – den stakkels prinsesse var så mat og afkræftet, at hun ikke kunne stå på sine ben og næppe med hånden løfte et bæger til munden. En forandring af luft og opholdssted anså jeg for det tjenligste middel til at gengive hende de tabte kræfter og fuldkommen sundhed. Med nogen umage og overtalelse fik jeg da også hendes broder, den regerende hertug, bevæget til at lade hende føre fra stadens lumre dunstkreds til den friere og mildere himmel, og i de første dage af august måned begav vi os på rejsen. Prinsesse Laura Maria og hendes hoffrøkener rejste i dækkede bærestole, der hang mellem tvende lange stænger, hvilke for og bag hvilede på et muldyrs ryg; den eneste sikre måde at rejse på i et land, hvor de smalle veje ofte slynger sig op ad fjeldenes sider, langs dybe afgrunde; og er disse muldyr så faste i foden og så vel afrettede, at faren er langt ringere, end det kunne synes for os, der fra barnsben er vant til at vandre på det slette, flade jordsmon. Alle vi andre, såvel cavalierer som tjenere, var til hest og velbevæbnede: for det vrimler af røvere i disse egne. Både jeg og min gamle Martin, der dengang var rask og stærk, var forsynede med kårde og lange rytterpistoler. Desforuden havde vi et gelejde af nogle af hertugens landsknægte. Hun kan tro, min fæstemø! det var et smukt syn, da vi, efter at have tilbagelagt vejen over Arnodalen, gennem en skov kom til foden af bjergene, og nu det hele, brogede tog begyndte at stige op ad den stejle vej, der krummede sig gennem kløfter og langs med afgrunde og mere og mere

hævede sig over de lavere liggende egne, byer og steder. Alle heste og muldyr var velbeprydede med skaberakker og kvaster i mange farver, fanerne på rytternes lanser flagrede i den friske bjergluft, og foran red to trompetere, der med deres instrumenter af og til fremlokkede genklang fra fjeld og dal, som blandede sig med piskenes knalden og førernes råb. Ikke blot omsorg for prinsessens sundhed, men selve vejens natur gjorde det nødvendigt at rejse meget langsomt; og derfor, skønt vi længe i forvejen kunne se i højden det paradis, hvorhen vi stundede, varede det dog nogle dage, inden vi nåede dertil. Endelig ankom vi da en skøn aften kort før solens nedgang til Bellagioja, et hertugen tilhørende lystslot, som er beliggende i den bjergkæde, der kaldes Appennin. På en enligt udspringende højde, øverst på dennes runde flade, ligger det midt i en herlig have, omringet af kastanjeskove; ikke langt derfra bruser et stort vandfald ned fra den højere bjergregion, og levende kilder samt kunstige springvand forfrisker luften og fryder øjet og øret, hvor man så vender sig. Fuglene synger i løvrige træer, og grønsværen er så ung og frisk, som hos os en smuk vårdag, mens alt i dalene på den tid er ligesom afsvedet og forbrændt. Et lille stykke vej fra slottet, på skrænten af den højere klippe hævede sig et benediktinerkloster med sine tårne, alvorlige mure og høje cypresser. Abbeden, eller forstanderen for disse munke, den højærværdige biskop Athanasio de Palli, havde forhen været hertugens og prinsesse Laura Marias barndomslærer; og det var netop for hans skyld, at man havde valgt Bellagioja til prinsessens opholdssted.

De første dage efter vor ankomst holdt prinsessen sig i ro i sine værelser og udhvilede; men den friske, styrkende bjergluft,

den milde kølighed, den opløftende stilhed, som herskede her, viste snart sin heldbringende virkning. Hvor glad og stolt var jeg ikke, da hun, støttet på en kammerfrøkens og min arm, første gang forsøgte at gå og vaklede frem som et barn, der endnu ikke har lært at sætte fødderne ret; hun måtte selv le derad! Forsigtig og ligesom ængstelig for dette. der var blevet hende nyt, satte hun i førstningen sin lille fod frem på det fine sand i havegangene, mens vi førte hende under de skyggefulde oranger og laurbærtræer, men lidt efter lidt fik hun mod og styrke, snart slap hun min, siden hofdamens arm, og gik nu sagte alene.

Jeg fulgte hende overalt og forlod hende næsten aldrig: det var ikke blot af forsigtighed og omhu, men et vist gensidigt behag i hinandens selskab syntes at binde os sammen. Alt eftersom hendes legemlige kræfter tog til, begyndte også hendes sjæl friere at udfolde vingerne og hendes ånd at genvinde sin naturlige livlighed. At jeg var en fremmed, fra et så fjernt, hende aldeles ubekendt land syntes at vække hendes nysgerrighed og være hende til moro. Jeg måtte idelig, efter hendes forlangende, fortælle om mit fædreland, dets sæder og skikke, jeg måtte beskrive hende mit eget levnedsløb. Med stor varme og forundring hørte hun på min beskrivelse af en nordisk vinter; og især Københavns belejring af svenskerne, vort heltemodige forsvar midt i vinterens skød vakte hendes bifald og beundring. Jeg førte hende i tanken med på mine rejser og lod hende i indbildningen udstå alle de farer og besværligheder, jeg selv havde fristet. Hun sad da med de opmærksomme øjne fæstede på mig, tavs og hensunken, og afbrød mig kun af og til med et enkelt spørgsmål eller med et

forundringssuk! Hver dag bemærkede jeg forresten en ny og frydelig forandring i hendes tilstand. Hun hævede mere og mere sin stolte, men fine figur, formerne blev runde og fyldige, øjnene tabte den sygelige mathed og strålede igen som himlens rolige stjerner, læberne blev røde som purpur, og en svag rosenfarve blomstrede frem på kinderne, og – hun fik lyst til at smykke sig! Det er altid for lægen et godt tegn, lille Abigael! et glædeligt varsel!

Men alt eftersom de sidste trevler af sygdommens giftplante forsvandt, og sundhedens friske rose udfoldede sine duftende blade, spirede der ved siden af denne en anden blomst; men den var endnu usynlig for mig, og jeg vidste ikke af dens tilværelse, før den ligesom overvældede og bedøvede mig med sin stærke, forførende duft.

Den første længere udflugt, som prinsessen foretog, da hendes helbred tillod det, var en vandring til hint benediktinerkloster, hvor hendes gamle, ærværdige lærer virkede med al den velsignelse, som lærdom, fromhed og overlegen åndskraft kunne udbrede. Ved hendes første besøg hos ham, ledsagede jeg hende selv, og var et rørt vidne til den barnlige kærlighed, hvormed hun kom ham i møde, og til den ædle frimodighed og værdige ydmyghed, hvormed han vidste at modtage sin høje fosterdatters hengivenhedsytringer. Men da hun siden hen hver dag gik derhen for at høre messen og alt imellem gå i skriftestolen, så undlod jeg at følge hende og betroede hendes beskyttelse til en hende hengiven og trofast ledsagerinde. Tillige må jeg oprigtig bekende, at en vis følelse af åndelig kyskhed holdt mig tilbage fra så ofte at besøge den papistiske gudstjeneste. Det prægtige, opløftende tempel, den

yndige sang og musik, røgelsen og den tilsyneladende almindelige, dybe andagt måtte jo nok stemme ethvert sind til en lignende bevægelse. Men de mange gøglerske ceremonier, det hele, fast afgudiske væsen, den i mine øjne næsten usømmelige pragt i forening med noget vist sødligt og blødagtigt måtte mit stærke, protestantiske hjerte oprøre sig imod, og det vakte en uimodståelig modbydelighed, som fjernede mig derfra. Dette blev prinsessen påfaldende, måske havde også én eller anden, som ikke ville mig vel, gjort hende opmærksom derpå, nok er det, en dag, da vi sad i en løvhytte i haven, hvorfra man havde en vid udsigt til det alvorlige kloster og den dejlige smilende dal nedenfor, og hvor hun just nylig havde forelæst mig nogle elskovsåndende sange af én blandt landets fortrinligste poeter, som hedder Ludvig Ariost, spurgte hun med ét i en bekymret tone og med et ret bedrøvet ansigt om årsagen til, at jeg ikke mere gik med i kirke; og om det var sandt, at jeg var en kætter, der ikke troede på Gud og hans helgener? Og, som en følge deraf, i livet måtte leve uden trøst og efter døden vorde evig fordømt? Og mens hun gjorde mig disse spørgsmål, strømmede tårerne rigelig frem af hendes vemodige, fromme øjne.

Ikke uden stor bevægelse kunne jeg svare hende derpå; men jeg tog mig sammen, og udviklede hende så kort og med så megen skånsel, som muligt, hvad min tro var i modsætning til hendes, som og de følgelige årsager, der holdt mig borte fra deltagelse i den udvortes bekendelse af en tro, der i så vigtige henseender stod i åbenbar strid med min inderligste og kraftigste overbevisning.

Hun modsagde mig vel, men ikke med den raske varme og kække livlighed, som ellers var hende så naturlig; derpå tav hun og henfaldt i tanker, mens hendes øjne med et udtryk af sorg og medlidenhed ufravendt var fæstede på mig. Mit hjerte bankede uroligt, allehånde ængstelige, anelsesfulde tanker opstod i min sjæl; og dog var der en mig uforklarlig sødhed i denne ængstelse, som jeg aldrig før havde følt. Men jeg rejste mig, tog ydmygt afsked for i ensomhed at adsprede mig og komme på spor efter løsningen af denne gåde i mit indre. Det lykkedes mig ikke selv; men en anden hånd skulle åbne mine øjne.

Et par dage efter hin samtale trådte en lægbroder fra klosteret ind til mig, og bad mig i superiorens navn at komme did: den højærværdige herre ønskede at tale med mig. Skyndsomt gjorde jeg mig færdig og fulgte med sendebuddet. Det var en stille aftenstund, og solen var just ved at gå ned, da jeg trådte ind i klosterets firkantede gård, hvis indre udgjorde det yndigste blomsterfelt, omringet af laurbærtræer og cypresser, og på hvis fire sider var kølige buegange; buerne blev båret af dobbelte, ranke søjler, og hvælvingerne var smykkede med skønne billeder, der forestillede begivenheder af den hellige skrift og af de katolske helgeners liv og gerninger. På en stenbænk under arkaderne sad abbeden med sit hvide, ærværdige skæg nedhængende på den sorte ordensdragt; på brystet glimrede et stort kors og i den højre hånd havde han en lang hvid stav, som han støttede sig på. Han rejste sig og kom mig med venlig alvor i møde, tog min hånd og førte mig til sit sæde, hvor han bad mig tage plads ved sin højre side. På et vink fra ham forlod os de tjenende brødre, der stod hos, og da de var borte, begyndte han sin tiltale.

Efter en lang indledning, hvori han gjorde sig umage for at vinde mit hjerte og min tillid for hans hensigter og gode vilje, nærmede han sig endelig til sit egentlige mål. Det var hverken mere eller mindre end et forsøg på at omvende mig, og benyttede han sig herved af alle de mig vel bekendte midler. Men uagtet jeg af erfaring kendte den fine list, den varme og urokkelige fasthed, hvormed de papistiske præster plejer at iværksætte sådanne forsøg på, som de kalder det, at bringe et forvildet får på rette vej til hyrden; uagtet hans foredrag strengt og bestemt holdt sig til dette ene, så forekom det mig dog, som om jeg i hans tone og holdning og i den hele form kunne spore en bihensigt, men hvis sande natur endnu var mig dunkel. – Da han nu til sidst tav og med et mildt, roligt smil ventede på, hvad jeg ville sige, så svarede jeg ham vel med den ærbødighed, jeg virkelig følte for ham, og med den agt, enhver god kristen skylder en anderledes tænkende, hvem han ikke bør forarge, men dog tillige med en sådan bestemthed og en så kraftigt og klart udtalt fast vilje, at den gamle mand måtte vel forstå og indse, hvorledes der hos mig i denne henseende intet var at udrette.

Han forblev tavs nogle øjeblikke; derpå begyndte han atter: "Velan, min søn! jeg vil ikke fremdeles ved mine beviser søge at rokke din tro, som du holder så fast på, som på det eneste rette livsanker; jeg vil ikke videre forsøge på at oprykke den plante, som synes alene at give din udødelige sjæl næring, uden med fuldkommen bestemthed at kunne overbevise dig om, at den plante, jeg formår at sætte i stedet, ville blive dig det eneste sande livsenstræ. Når jeg nu til sidst får sagt dig, hvad jeg må og skal sige, betænk så selv, hvad du har at gøre."

Her standsede Don Athanasio et øjeblik, betragtede mig med tankefuldt blik og ridsede, med nedbøjet hoved, i sandet med sin stav. Jeg sad spændt og forventningsfuld efter, hvad han nu ville fremføre.

Endelig vedblev han i en rolig tone, der dog lidt efter lidt blev mere bevæget: "Hvad du får at høre, er en hemmelighed, der, skønt først betroet mig under det helligste, under skriftemålets segl, dog er af den natur, at jeg siden har forstået, hvorlunde det kunne og måtte blive min pligt, i det mindste til dig, min søn! at åbenbare dig en del deraf. En kvinde, den yndigste Guds skabning, en ren engel på vor fortabte jord, har fattet en uslukkkelig kærlighed til dig! Du betragter mig så forbavset? Er du endnu så uerfaren, at du ikke ved, hvad kærlighed er? eller er det muligt, at et nordisk hjerte skulle være koldt og utilgængeligt for dette Himlens sendebud, der lige så ofte kan på sine vinger hæve os til et paradis, som, når det misforstås, styrter os til det dybeste Gehenna. Hun elsker dig. Hvorfor? O, dette spørgsmål vil jo vel ingen gøre, som selv én gang har elsket! Hvad elsker man hos den elskede? Hvad er det, der fører to hjerter sammen og gør dem til ét? Ved man det? Nej, det er et helligt mysterium, en uløselig, sød gåde. Hun elsker dig; ikke dit åsyn, ikke din persons udvortes fremtræden, ikke din udødelige, begavede ånd, ikke heller fordi du har gengivet hende til det kære liv og al dets rigdoms fylde! – Du ved eller aner nu, hvem jeg taler om? Fatter du den salighed, at være genstanden for en sådan engels reneste, ømmeste følelser? at være den, for hvem hendes nysudsprungne, jomfruelige hjerte har følt den første søde ængstelse? Frygt ikke for fremtiden! Trods den store afstand mellem Eders kår, er jeg overbevist om,

at alt vil ende vel, hvis du kun vil. Hendes ædle broder, vor nådige hertug, der elsker denne søster over alt i verden, vil, det ved jeg med vished og er bemyndiget til at sige dig det, stille dig i enhver henseende på et sådant standpunkt i det ydre livs forhold, at denne afstand vil synes ringe, eller måske ganske svinde. Det kommer altså kun an på dig selv, om du vil gribe denne timelige lykke som et vink fra Himlen til at føres på den rette vej til den *evige*; thi vide må du, at uden *dette*, er du for stedse udelukt også fra dette jordiske paradis, der så strålende åbner sig for dig! – Svar ikke nu straks; men i dit stille hjem gå på råd med dig selv; og dertil skænker en olding dig sin bedste velsignelse! Fred være med dig!"

Den gamle mand rejste sig og lagde sin sitrende hånd på mit hoved. Jeg greb hans hånd, og overvældet af de besynderligste, mig hidtil ukendte følelser, fuld af indvortes begyndende kamp og forvirring, trykkede jeg den tavs til mine læber og gik som i en drøm ud af klosteret.

Det var nat. Stjernerne tindrede på himlen, og tusind lysende insekter glimrede mellem det grønne, mens jeg som beruset vandrede på den smalle fjeldsti tilbage til Bellagioja. Min tjener, Martin, havde ventet mig, som det lod, med længsel og uro; således måtte jeg i det øjeblik udtyde hans næsten overdrevne glæde ved at se mig igen. Han lod også nogle ord falde om, at disse besøg i klosteret ikke huede ham, og ytrede det ønske: "Gid vi var vel herfra; for her kommer ikke noget godt ud af alt dette!" Jeg agtede ikke stort på hans ængstelse og modtog med ligegyldighed den efterretning, at min ven, den unge læge, Don Marcello, just nylig var ankommet fra Florents for at indhente kundskab om prinsessens befindende. Lidt efter min

hjemkomst trådte han ind i mit værelse, viste mig sin sædvanlige venlighed og overøste mig med lykønskninger til det mirakel, jeg havde gjort. Men i hans øjne lå der en lumskhed, der, uagtet min indvortes stærke bevægelse, ikke undgik mig. Det var mig såre kært, at han snart forlod mig; og, alene med mine tanker, vankede jeg den halve nat op og ned, belejret og bestormet af en fjende, jeg havde al kraft behov til at bekæmpe. Jeg nægter det ikke, den udsigt, der var åbnet mig til en så svimlende højde, den glimrende fremtid, som lå for mig, men fremfor alt det dyrebare, skønne klenodie, der så uanet, så aldeles uformodet blev mig tilbuddet, og til hvilket det aldrig i mine tankers løndom var faldet mig ind at udrække min hånd, gjorde mig så ør, rystede mine stærkeste forskansninger i deres dybeste grundvolde, og afstedkom en sådan forvirring, en sådan strid i mit indre, at jeg stundom i kampen troede at skulle bukke under eller miste min forstand. Jeg kunne ikke bede, – jeg turde ikke! – jeg vidste ej, hvordan jeg turde! – Endelig kastede jeg mig på mit leje og henfaldt i en urolig slummer. Da havde jeg en drøm. Det forekom mig, som om jeg så min afdøde fader og moder sidde i skyerne, hver på sin side af en åben ligkiste; i ligkisten lå jeg selv. Min fader ville lægge sin hånd på mit hoved til velsignelse, min moder ville kysse min blege pande; men ligkisten sank stedse dybere og dybere for dem og indhylledes til sidst aldeles i kulsorte skyer, mens de begge jamrende skjulte deres kære, velkendte ansigter i hænderne. Da trådte der en mand hen til dem, iført en sort, folderig præstedragt. På den brede, kraftige pande, de kække øjne og den trodsige mund genkendte jeg ham; det var doktor Morten Luther. Med sin ene hånd trak han de sorte skyer, som

skjulte mit dødsleje, tilbage, ret som man drager et tungt ligklæde bort, med den anden greb han kraftigt min arm og tilråbte mig med tordnende stemme: "Stat op og følg mig på den rette vej!" Og jeg følte hans mandige kraft gennemstrømme mit svage, blødagtiggjorte væsen, jeg rejste mig rask, åbnede de tunge øjelåg, som efter en hæslig beruselse, og vankede ved hans side. Da stod jeg med ét i en blomstrende dal, mine forældre var der også, de omfavnede mig, den levendegjorte, med tusind tårer og velsignelser; men langt, langt borte i det tågede fjerne så jeg prinsessen mellem en lang række af nonner, selv iført det hvide slør, lidt efter lidt at svinde for mit blik. Og det hele svandt; min slummer blev rolig, til morgensolen hævede sig over klippernes tinde. Med lettet, frejdigt hjerte sprang jeg op, jeg kastede mig på mit ansigt og bad; og jeg *kunne* bede! Fristelsen var veget fra mig, med kækhed så jeg *fremad*; men *tilbage* på kamppladsen kastede jeg mit blik kun med en art af undselig medlidenhed med mig selv. Hvor ussel, hvor svag havde jeg ikke været i disse tvivlens timer! Hvad var det vel, jeg havde haft at overvinde? Kun ære, rigdom, skønheds blændende tillokkelser havde søgt at overmande mig. Jeg vil ikke gøre mig bedre, end jeg er: hvis den stærkeste fjende havde stillet sig i marken imod mig, da var jeg visselig segnet; men – jeg *elskede* hende jo ikke!"

"Nu vil han nok bilde mig noget ind, mester Ole?" råbte Abigael leende, "hvorfor skulle han ikke kunne elske den kønne, fornemme prinsesse?"

"Hvorfor?" spurgte herr Oluf Borch med en blanding af forundring og forlegenhed, "det er i sandhed et sært spørgsmål, hun gør mig der, min hjerte! Forstår hun det ikke selv, så trøster

jeg mig næppe til at forklare det. Nok er det, jeg elskede hende ikke, og deri havde jeg mit stærkeste våben mod fristelsen; og den lethed, hvormed jeg overvandt denne, borger mig for sandheden deraf. Jeg skammer mig næsten ved kampens smerte! En brøde havde jeg ikke på mit hjerte; den dybe ærbødighed og tilbageholdende ærefrygt, hvormed jeg altid nærmede mig min høje patient; den store pris, jeg satte på hendes yndefulde og angeneme omgængelse, *den* art af kærlighed, som en læge så naturligt må fatte for den, han har været så lykkelig at udrive af smertens eller dødens favn, tillod mig aldrig i min færd at glemme eller at overskride den fjerne grænse eller at overspringe det uhyre svælg, som forholdene havde lagt imellem os, og kunne heller aldrig have indgivet prinsessen den tanke, at jeg nærede andet end sømmelig agt og ærbødighed for hende. Hvor kunne jeg vove at ane sligt? Ingensinde glimtede en sådan forvoven tanke frem i min sjæl!"

"Nå, hvad blev der så af?" sagde Abigael utålmodig, "hvad sagde så prinsessen til den kurv?"

"Jeg gav hende den ikke selv," sagde den lærde smilende, "jeg gik til klosteret og gentog i korthed for abbeden min faste beslutning, for ingen, selv den højeste pris i verden at ville eller kunne vende min fod fra den vej, som jeg ene troede at føre til frelsen: men ikke med ét ord nævnte jeg den unge fyrstinde, og ikke heller Don Athanasio berørte mere denne sag. Men af hans ansigts udtryk, af hans holdning og den måde, hvorpå han optog mit afgørende og bestemte svar, sluttede jeg, at dette udfald af sagen var ham kært, og at han selv kun, tvungen ved sin høje fosterdatters vilje, havde påtaget sig denne sære mægling.

I nogle dage så jeg hende ikke; for hun holdt sig indsluttet i sine gemakker, og kun abbedens hyppige besøg hos hende, hans bekymrede miner, hans bestræbelser for at berolige også mig, skønt jeg vel vogtede mig for at lade se den uro, jeg i grunden følte, overbeviste mig desværre fuldelig om, hvor meget det kostede ham at besværge den storm af lidenskab og sorg, der måtte rase i hendes ungdommelige, varme hjerte. Min samvittighed havde intet at bebrejde mig; jeg kunne endog nu og da med en forfængelig selvtilfredshed bilde mig ind at have vist mig som en hæderlig helt; men bevidstheden af, at jeg egentlig intet havde haft at bekæmpe, som var talen værd, fremstillede mig hendes kamp så meget hårdere og hendes ydmygelse så meget bitrere.

I denne sindstilstand var det mig næsten uudståeligt bestandig at være belejret af Don Marcello, der med påtrængende venlighed sneg sig efter mig, hvor jeg så gik eller stod. Han var hos mig morgen og aften; så ofte han kunne, delte han også mine måltider.

En eftermiddag, da vi just sad ved et lille marmorbord ved det åbne vindue, og en tjener havde bragt os en liden vesperkost, bestående af frugt, ost, brød og vin, trådte prinsessens fortroligste kammerfrøken ind og leverede mig et lidet beskrevet blad. Jeg gik ind i et sideværelse og læste følgende ord:

"Drik ikke oftere med *ham*!"

skrevne med prinsessens egen hånd.

Vinket var tydeligt nok!

Da jeg igen trådte ind til Don Marcello, forekom det mig, som om han hurtigt gemte et papir indenfor sin kofte, og da jeg

satte mig ned ved bordet, bemærkede jeg, at han alt havde skænket af den mørkerøde, toscanske vin i begge de slebne glas, som stod for os. Jeg lod, som intet var, og gav mig roligt til at spise nogle druer og mandler.

Da sagde den unge læge smilende: "Jeg har hørt fortælle, hvorlunde det er skik og brug i Eders nordlige lande, at mænd, som agter og elsker hinanden, når de vil slutte venskab, besegler dette på en højtidelig måde ved at tømme et bæger tilsammen. Skulle nu ikke vi to," vedblev han, idet han greb det foran ham stående bæger, "som jo nu er så gode venner og brødre i kunsten, og som har, om end ej i ord så dog i gerningen, sluttet broderskab, også besegle vore hjerters pagt på en lignende måde? og derhos love med troskab at mindes hinanden, når vi lever fjernt hver på sit sted?"

Jeg rakte alvorlig min hånd ud, han satte sit glas og slog sin højre i min.

"Ja," svarede jeg, "således er det skik i mit land, men til den højtidelige ceremoni hører endnu et tegn på, at man har en fast, urokkelig tro på hinanden, at man vil dele alt med hinanden, og dette tegn består deri, at man veksler bægrene!" og med disse ord greb jeg hurtigt hans eget glas og bød ham med en håndbevægelse at tage mit. Han blegnede, og hans øjne betragtede mig skummelt.

"Nå, hvorfor drikker I ikke?" vedblev jeg, idet jeg hævede den fulde pokal. Han stirrede tavs og ubevægelig på mig.

I dette øjeblik åbnedes fløjdørene til værelset, og prinsesse Laura Maria af Medici trådte hurtigt ind, efterfulgt af et par cavalierer og en vagt. Hun var bleg, og hendes sorte øjne lynede. På et vink af hende greb tvende af vagten den forstenede læge

og holdt hans arme fast. Han rystede som et espeløv, tænderne klaprede i hans mund, og forgæves forsøgte han på at knæle.

"I har dog vel ikke drukket? Ved alle helgene! drik ej!" sagde prinsessen, henvendt til mig.

"Endnu ikke, nådigste fyrstinde!" svarede jeg, "men *nu* tømmer jeg trøstigt dette bæger: Himlen beskytte Eder og Eders ædle stamme!" og jeg uddrak bægeret til bunds.

"Ha, nu er I dødens mand!" skreg hun og ville holde mig tilbage.

"Nej," svarede jeg, "en engel fra Himlen har frelst mig! Her står dødens kalk, som var iskænket for mig!" og pegede på Don Marcellos glas.

"Himlen være lovet og priset i al evighed!" udbrød prinsessen, "at jeg ikke kom for silde med min advarsel! Den hellige Guds moder har åbnet mine øjne for denne forræders lumske råd. Bind ham! og undersøg ham nøje! Dette glas med sit indhold skal, velforseglet, sendes med til Florents, hvor min broders retfærdighed og forbrydelsens følger vente ham!"

Man knappede den fangnes kofte op, og et papir faldt ud, hvori var svøbt en lille æske, hvis indhold jeg ved første øjekast erkendte for at være rottekrudt."

"Ih nå!" råbte Abigael leende, "der var I da nær ved det!"

"Prinsessen," vedblev herr Oluf Borch alvorlig, "betragtede mig tavs nogle øjeblikke, og det var tydeligt at se, i hvor stor bevægelse hun var, og hvorledes hun syntes at vakle i sin beslutning. Endelig trådte hun nærmere til mig og sagde, uhørt af de omstående: "Rejs og vær lykkelig! I har frelst et liv, som tilhører Eder! nu har jeg også frelst min del!"

Hun rakte mig sin hånd; jeg bøjede mig og kyssede den tavs og med tårer. Derpå forlod hun mig, og dette var den sidste gang, jeg så hende.

Tidligt næste dag begav jeg mig til Florents, hvor jeg af hertugen blev modtaget med stor nåde. Han befalede mig endnu i nogen tid at forblive ved sit hof og overvældede mig med den ene æresbevisning og den ene gave efter den anden. Også med min ven, den lystige sanger Francesco Redi, mødtes jeg ofte og tilbragte i hans og en del andre lærdes og kunstneres selskab mangen glad aften.

Efter en måneds forløb sad jeg atter, i selskab med min trofaste Martin og nogle andre rejsende, på hestens ryg og red med lystigt mod henad vejen, der fører fra Florents til Pisa. Undervejs nåede vi en stor transport af forbrydere, der, under stærk vagt og lænkede til hinanden, ligesom kvæg blev drevet til deres bestemmelsessted, galejerne i den store vidtberømte søhavn Livorno. Da vi kom på siden af sværmen og ville ride forbi, løftede én af de lænkebundne sit mørke, forvildede åsyn imod os; hans gnistrende blik traf mit, han udstødte en fæl, hylende latter, og de forsmædeligste forbandelser strømmede fra hans læber, da han genkendte mig. Det var Don Marcello. Én af vagten svang en svøbe over hans hoved, jeg satte sporerne i siden på min kleppert og kom dem snart af syne; men *den* latter og *det* smertenshyl forfulgte mig længe, og jeg mindes det endnu kun med gysen! – Ser hun, min søde hjerte! Dette er historien om den prinsesse, som jeg kunne have fået til kone!"

Herr Oluf Borch tav stille og så tankefuld ned for sig; også det blonde pigebarn syntes beskæftiget med sine tanker. Da opdagede hans stirrende øje på det hvide, skurede gulv en

langagtig, mørk plet. I den formening, at det var noget, hans unge elskerinde havde tabt, bukkede han sig ned og tog det op. Det var en højrød hanefjer, øjensynlig faldet af af en hatte-plumage. Han holdt den hen for lampens lys og spurgte smilende: "Se her, hvad jeg fandt på gulvet! hvad er det?"

Abigael blev ligeså højrød i ansigtet som hanefjeren, men svarede meget sindigt, med rynket pande, ligesom hun tænkte sig om: "Gud ved, hvor dog det kan være kommet her! Det kan jeg slet ikke begribe! Vi bruger såmæn ingen røde fjer her i vort gejstlige hus! – Men hør," afbrød hun sig derpå selv hurtigt, "han har så tit lovet mig, at ville synge noget for mig, men det løfte har han endnu aldrig kunnet bekvemme sig til at holde. Nu har han fortalt; syng nu også lidt! Han mener vel, jeg er en ufornøjelig én, der både vil have i pose og i sæk?"

"Jeg synger kun såre slet, min venlige Abigael! men imidlertid, kan det forskaffe hende nogen moro, så vil jeg for den sags skyld gerne give min slette stemme til pris!"

Med disse ord tog herr Oluf Borch en stor lut, som lå på bordet, i hånden og begyndte uden videre forspil:

Rosen sidder på tronen –

"Ih, min Gud!" råbte den unge pige uvilkårlig, og en blussende purpur strømmede atter over ansigtet og den snehvide hals.

"Kender hun den vise, min hjerte?" spurgte doktoren lidt forundret.

"Nej – jo – nej! jeg kender den ikke, tror jeg," stammede Abigael, "nej, jeg stødte mig kun lidt på tenen! Bliv kun ved og syng!"

"Visen blev mig sendt forleden på et trykt blad blandt mange andre nye sager fra vor bogfører Moltke," sagde han, "jeg fandt den ret køn, og tonen er jo bekendt nok. Det er sagtens et hjertesudbrud fra en forelsket til hans udkårne. Forfatterens navn stod ikke derpå." Og han vedblev:

Rosen sidder på tronen,
hun haver den største magt:
Hun bærer sceptret og kronen
for alle blomsters pragt.

I vårens højtidsklæde
ses lilje, nellik, viol
ydmygelig fremtræde
for hendes dronningstol.

Syringer og akelejer,
reseda med tusindfryd
for hendes fod sig nejer
i deres rigeste pryd.

De åbner de gyldne skåler,
da dufter den hele krans;
men rosen dem overstråler,
som solen stjernernes glans.

– Mig blomstrer i sans og sinde
en flor udaf tanker frie;
for dig de alle må svinde,
for du er rosen deri!

Mens den lærde med en stærk, men uøvet og rå stemme ganske simpelt sang disse rim, sad den unge pige nedbøjet og,

som det syntes, ivrigt beskæftiget med sin ten, som om strengen var uredt; hendes kinder blussede, et listigt smil krusede sig over den lille mund, og de fine næsebor sitrede. Da slog klokken ni på en nærliggende kirkes ur.

"Det er silde, klokken er alt ni," sagde herr Oluf Borch, "hun længes vist efter hvile, min skat! og jeg har vel endog utilbørlig trættet hende med min lange fortælling!"

"Nej han har såmæn fået tiden godt til at gå!" sagde Abigael og rejste sig. "Ja men hør! at han dog ikke tog den dejlige, fornemme og rige prinsesse! det kan jeg ikke begribe! det er jo næsten fabelagtigt!"

"Så det kan hun ikke forstå?" sagde han smilende, "det forekommer mig dog ret begribeligt. Og desuden takker jeg nu Gud, at det ikke skete," lagde han smigrende til, "thi så havde jeg ikke været den lykkelige, jeg *nu* er!"

"Å jo vist havde han så! men han kendte ikke dengang sit bedste!" sagde jomfruen og rakte ham sin lille, trinde hånd, som han ærbødigt kyssede. "Nu må han smukt tage tiltakke her!"

Hun greb med disse ord lampen på bordet og fulgte sin fæstemand ud i den yderste, store stue. Men da han nu langsomt skred foran hende henad det sirlige tæppe og nærmede sig til stolen, hvor hans kappe lå, bemærkede han i ét af de store, klare, ved siden af udgangsdøren hængende spejle, at Abigael med smilende mund og tindrende øjne, idet hun fulgte ham, efterabede hans haltende gang, og at Pernille, der også fra en sidedør var kommet ind for at melde tjenerens komme, stod der med begge hænder i siden og havde største møje med at holde latteren tilbage! Dette syn greb ham med

dødens bitterhed, og det løb ham iskoldt ned ad ryggen. Men rolig kastede han sin kappe om skuldrene, tog baret og stok og trådte med et venligt "godnat!" ud på trappegangen. Med langsomme fjed gik han ned ad den første afdeling, mens det susede for hans øre, og blodet stemmede sig til hjertet; men her måtte han et øjeblik stå stille. Han lænede sig til rækværket og trak vejret med besvær. Da hørte han jomfruens og stuepigens skingrende latter tabe sig i de indre værelser. Han steg ned til gadedøren, hvor den gamle tjener ventede ham med lygten; men da denne ved skinnet af lyset havde opdaget sin herres forvirrede, blege ansigtstræk, greb han ham under armen med en bekymret mine for at lede ham ned ad stentrinene, idet han hviskede: "Men, herregud! hvad er der dog på færde?" Dog Oluf Borch rev sig løs, hævede hovedet rask, slog kappen tæt om sig og ilede med faste, hurtige skridt hjem til sin ensomme bolig.

Dagen efter sendte han jomfru Abigael et brev, som *han* havde skrevet med blødende hjerte, men som *hun* læste med smil og høj glædesrødme på kinderne. Også formynderen, Hans Højærværdighed provst Ursinus, fik et brev i samme anledning; og var dette brev således stilet, al det måtte fjerne al ulempe fra denne kant for den unge pige.

Året efter i februar måned, på en smuk, klar fredag-formiddag så man et bryllupstog langsomt og højtideligt at bevæge sig hen over den frosne stenbro på Højbro Plads og nærme sig til St. Nikolai kirke. I spidsen gik en ung, rank, velvoksen karl, rigt og broget påklædt; på hatten vajede en plumage af højrøde fjer. Ved hans side gik med rødmende kinder og sædeligt nedslagne øjne bruden, jomfru Abigael Søfrensdotter Glud; en sværm af slægt og gode venner fulgte

efter, og toget sluttedes af tjenere og staldkarle i de poviskers liberi. Herr doktor Ursinus holdt vielsen, og en stor banket, foranstaltet på rådhuset, endte den glade dag.

Men omtrent en snes og nogle år senere rejste der sig i Kannikestræde en stor, grundmuret gård. Den blev indrettet til bolig for et lidet antal flittige, trængende studenter, og, opbygget for penge, som herr Oluf Borch dertil havde testamenteret, ifølge hans vilje kaldet *Collegium Mediceum*.

Om "Fire noveller (1843)"

Forfatter: Christian Winther (1796-1876).
Org.udgave: *Fire noveller.* C. A. Reitzel, København 1843 .
Denne udgave baseret på: Christian Winther: *Samlede Digtninger.* Bind 8 og 9: *Fortællinger i Prosa*. C. A. Reitzels Forlag, København 1860.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Christian Albrecht Jensen (1792-1870): *Cathrine Jensen, f. Lorenzen, kunstnerens hustru med turban*, ca. 1842-44.

ISBN 978-87-7628-083-3
2. ebogsudgave, tidligere udgave 978-87-7979-304-0 (Ølstykke 2013).

